

'Haal mannen
uit de
vrouwenbajes'

3

Het slagveld
rond Taghi

7

Vertelling:
Duizend-en-
een-nacht

18-19

de Bonjo verschijnt 6x per jaar
35^e jaargang
nummer 3, juni 2025

Word voor 25,- euro per jaar
abonnee en ontvang zes keer per
jaar de Bonjo.

Wie wij zijn

Wij komen op voor de belangen van
gedetineerden en ex-gedetineerden
in Nederland.

BONJO

Wat wij willen

Bonjo's missie is verbetering van het
strafrecht, betere omstandigheden in
de bajes en eerlijke kansen voor (ex-)
gedetineerden om een menswaardige
re-integratie te kunnen realiseren.

Sociale veiligheid voor gedetineerden én personeel onderzocht

Verblijf in een vrouwengevangenis is constante balanceer-act

Wetenschappers van de Universiteit van Leiden hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar de sociale veiligheid in de drie vrouwengevangenissen in ons land. Dit naar aanleiding van eerder onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid na de aanhouding van een ex-PIW'er van Nieuwersluis op verdenking van een zedenmisdrijf. De inspectie constateerde een cultuur 'waardoor het mogelijk is dat PIW'ers niet-integer gedrag, waaronder seksueel grensoverschrijdend gedrag, vertonen'. De Leidse onderzoekers bevestigen dit en komen met een reeks aanbevelingen.

Boudewijn Chorus

Op de conclusies uit het eerdere onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid reageerde toenmalig minister voor Rechtsbescherming Franc Weerwind dat 'het cruciaal is om maatregelen te nemen om te voorkomen dat er grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden in de PI'. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) nam de aanbevelingen van de Inspectie over en vroeg het Instituut voor Strafrecht en Criminologie van de Universiteit Leiden om onderzoek te doen naar de sociale veiligheid in de drie PI's waar vrouwen verblijven, te weten PI Zwolle, PI Zuidoost locatie Ter Peel en PI Nieuwersluis. Het onderzoek werd gedaan door Esther van Ginneken en Yara Abbing, met medewerking van Jennifer Doekhie en Anouk den Besten.

Geen afbreuk

Het onderzoeksrapport beslaat maar liefst 223 bladzijden. De onderzoekers hebben in totaal 145 interviews gehouden, in de drie PI's geobserveerd en informele gesprekken gevoerd. Gedetineerden op alle afdelingen werden geïnterviewd, evenals oud-gedetineerden en medewerkers in verschillende functies. Uitspraken van de geïnterviewde personen zijn geciteerd in het rapport, geconstateerde vooroordelen bij betrokkenen worden

benoemd en de verzamelde informatie is getoetst aan eerdere onderzoeken. Het resultaat is een behoorlijk schrijnend verhaal, waarin met zorgvuldige formuleringen verslag wordt gedaan van de bevindingen. Dat hierbij soms sprake is van hypercorrectie, blijkt onder meer uit het consequente gebruik van de term 'gedetineerde personen', waarmee gewoon gedetineerden worden bedoeld. Wie het verschil kan uitleggen mag het zeggen. Maar dat soms overdreven 'woke' taalgebruik doet geen afbreuk aan de geconstateerde misstanden.

Sociale veiligheid

Hoewel sociale veiligheid een zeer breed begrip is, bepaalt de netelige aanleiding van het onderzoek logischerwijze de nadruk op de omgang met seksualiteit in de onderzochte vrouwengevangenissen. Een opvallende constatering is: "In de huisregels van PI Nieuwersluis staat: 'Seksueel contact tussen gedetineerden is verboden en brengt bovendien ernstige risico's met zich mee.' Hoewel dit dus verboden is, wordt door de medische dienst, ter voorkoming van erger, onder geheimhouding een voorbehoedsmiddel verstrekt." Een middel om zwangerschap te voorkomen onder gedetineerden in een vrouwengevangenis?

VERVOLG OP PAGINA 10 EN 11

Illustratie van Lamiae el Hajjajin ontleend aan het besproken onderzoeksrapport.

De Bonjo heeft uw steun nodig

Doneer of abonneer zodat we door kunnen met ons werk

De Bonjo doet een oproep aan onze lezers en mensen die ons werk een warm hart toe dragen om zich te abonneren op onze krant. Om de Bonjo kosteloos te kunnen blijven verspreiden in detentiecentra over het hele land - en om ons werk te kunnen voortzetten in de komende jaren - kunnen wij uw steun goed gebruiken. Via onze website www.bonjo.nl of via de QR-code hiernaast kunt u zich abonneren op de krant. U betaalt € 25,- per jaar

voor 6 nummers. U kunt ook eenmalig een bedrag doneren. Bonjo heeft sinds dit jaar een ANBI-status, waardoor uw gift fiscaal voordelig kan zijn.

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Bel gratis ons team van strafrechtsspecialisten: 0800-WEENING (0800-933 6464)

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

strafrechtadvocaten.nl

Maastricht • Utrecht • Roermond • Hoensbroek

Lees meer op pagina 3 →

de **BONJO** colofon

Onafhankelijke krant voor het gevangeniswezen

de Bonjo is een uitgave van de vereniging Bonjo en verschijnt zes keer per jaar.

Stichting Bonjo heeft een ANBI-status, donaties zijn binnen de wettelijke voorwaarden fiscaal aftrekbaar.

Oplage: 10.000 exemplaren

Abonnementen 25,00 euro per jaar

Losse nummers 4,50 euro incl. porto.

ISSN nummer: 2352-104X

© copyright: de Bonjo

Overnemen van artikelen is alleen toegestaan na overleg met de redactie.

Reacties zijn welkom op:
info@bonjo.nl

Contactadres

Telefoon: 0800-333 44 46 (gratis)

020-665 94 20

Nieuwe Herengracht 18

1018 DP Amsterdam

info@bonjo.nl | www.bonjo.nl

Advertenties

Informatie over adverteren in

deze krant kunt u inwinnen bij

marion@bonjo.nl of

020-665 94 20

Nieuwe Herengracht 18

1018 DP Amsterdam

Directeur Bonjo

Bedel Bayrak

Bestuur Bonjo

Toine Bakermans

Miep van Diggelen (penningmeester)

Frans Douw

Martin Iwema

Ruud Jansen (voorzitter)

Marieke Kruihof

Hoofdredactie

Martijn van der Kooij

de Bonjo wordt via de bibliotheken en de re-integratiecentra in de gevangenissen verstrekt aan alle gemiddeld 10.000 aanwezige gedetineerden.

Geldt ook voor ambtenaren werkzaam in het gevangeniswezen en de talloze medewerkers en vrijwilligers van de organisaties die aangesloten zijn bij Bonjo. Strafrechtadvocaten hebben veelal een abonnement.

Redactie

Ronald Bos

Jaap Brandligt

Boudewijn Chorus

Jordi L'Homme

Krisz Lucke

Tjitske Perdeck

Lea Spierts

Violette Steijver van Orselen

Hans Stoker

Ger van der Veen

Bregje Veltman

Medewerkers

Ton Bastings

Bianca Buzing

Sybilla Claus

Frans Douw

Theo Knippenberg

Rietje Krijnen

Marion van der Laar

Dini van het Noorden

Laura Sofie van der Reijden

Wolter van der Vlist

Ashley de Wit

Vormgeving

Caroline de Roy

Druk

Rodi Rotatiedruk Diemen

De volgende edities van de Bonjo verschijnen op 14 augustus, 16 oktober en 18 december.

Oplossing Woordzoeker van pagina 20

S I N I E G I N V A N G E N I W I J

Bescherm vrouwelijke gedetineerden beter

Sinds een penitentiair inrichtingswerker (PIW'er) van de vrouwengevangenis Nieuwersluis in mei 2022 werd aangehouden op verdenking van een zedenmisdrijf in die bajes, hebben zich vier instanties gebogen over de situatie van vrouwelijke gedetineerden. Medio 2023 kwam de Inspectie Justitie en Veiligheid met de vaststelling dat van de geraadpleegde gedetineerden én medewerkers van de PI maar liefst 'ongeveer de helft' aangaf dat er 'niet-integer gedrag, waaronder seksueel grensoverschrijdend gedrag, van medewerkers richting gedetineerden plaatsvindt'. De aanbevelingen van de Inspectie zijn tot op heden niet of maar ten dele opgevolgd.

Voorjaar 2024 kwam een advies van de Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, met aanbevelingen over onder meer het slechten van de drempels om seksueel wangedrag te melden en het tekort aan kennis en kunde bij leden van de Commissies van Toezicht, die ook nog eens als verlengstuk van de Dienst Justitiële Inrichtingen worden gezien.

Eind vorig jaar kwam daar het onderzoek naar sociale veiligheid bij van de Universiteit Leiden, waarover in deze editie van de Bonjo meer. Opmerkelijk is de aanbeveling om voor de terroristenafdeling van de PI Zwolle (waar alleen vrouwen verblijven) alternatieven te overwegen (zo ondeugdelijk is het regime daar blijkbaar). Over meldproblematiek komen de Leidse onderzoekers met de aanbeveling om

ervaringsdeskundigen aan te stellen bij de CvT's. Met alle respect, maar dat gaat op afzienbare termijn alleen lukken als de hele samenstelling van die commissies eens flink wordt opgeschud. Het verloop in die organen is namelijk al sinds jaar en dag uiterst beperkt.

Verantwoordelijkheid roept

Op deze rapporten is recent een literatuurstudie gevolgd van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming over de specifieke kenmerken en behoeften van vrouwen in detentie, waar justitiële inrichtingen te weinig rekening mee houden. De aanbevelingen in deze studie zijn systeemgericht, zoals de noodzaak voor méér vrouwengevangenissen en aandacht voor 'gender sensitief' beleid. Hoeveel onderzoeken zijn nog nodig?

Gedetineerden zijn aan de zorg van de overheid toevertrouwd. Werken met vrouwelijke gedetineerden vraagt om een hoge mate van integriteit en professionaliteit, maar vrouwengevangenissen scoren op dit vlak ver ondermaats. Het wordt na de genoemde onderzoeken – stuk voor stuk degelijk – hoog tijd dat er passende actie wordt ondernomen door de verantwoordelijke bewindslieden (minister Van Weel, van Justitie en Veiligheid en staatssecretaris Struycken, van Rechtsbescherming) zodat vrouwelijke gedetineerden de bescherming krijgen waar zij meer dan wie ook recht op hebben, nu van hun detentie zo uitgebreid is vastgesteld dat die inherent sociaal onveilig is. (BCh)

INHOUDSOPGAVE - DE BONJO 3-2025

- 1 Verblif in een vrouwengevangenis is constante balanceer-act - Boudewijn Chorus / Doneer aan de Bonjo
- 2 Commentaar: Bescherm vrouwelijke gedetineerden beter
- 3 'Haal mannen uit de vrouwenbajes' - Sybilla Claus
- 4 Beklagzaken: Geen contact met de pers / Hiel kwaelink
- 5 Klem tussen klacht en de Commissie van Toezicht - Ashley de Wit
- 6 Rekenonderwijs - Column Ton Bastings / Daders lopen vrij rond / Cellentekort wordt nóg groter / Gevangene vlucht tijdens toiletbezoek / Dutje in cel kost gevangenis medewerker zijn baan
- 7 Het slagveld rond Taghi - Jaap Brandligt
- 8 Ingezonden brief: Het cellentekort is simpel op te lossen
- 9 Nog in de bak en toch al aan de bak? - Rietje Krijnen
- 10 Sociale veiligheid niet op orde in vrouwengevangenissen - Boudewijn Chorus
- 12 'We konden niet meteen geloven dat dit in Nederland gebeurt' - Ger van der Veen
- 14 Tijd voor een Extra Transgender Voorziening - Sybilla Claus
- 15 De sterkste schakel verbroken - The Underground Poet
- 16 Over kleinschalige justitiële voorzieningen in plaats van megagevangenissen - Ronald Bos
- 17 Feiten of fabels - Column Dini va het Noorden
- 18 Een weekend uit Duizend-en-één-nachten met Sjeherazade - Theo Knippenberg / Het verhaal van de gierigaard en de twee broden
- 19 Het verhaal van de druppel honing / Het verhaal van de sjouwer en de drie vrouwen
- 20 Bonjo Puzzel en Woordzoeker / Luister naar de Bonjo Bajes Podcast!
- 21 The Rock - Column Nancy Dekens / Recept: Sushirollen met tonijn en omeletreepjes
- 22 Contactbureau
- 23 Sportagenda

KUIJPERS & NILLESEN
advocaten

DE SNELSTE WEG NAAR BUITEN, OOK PRO DEO!

www.kuijpersnillesen.nl

Falckstraat 14
1017 VW AMSTERDAM
telefoon +31 (0) 20 420 20 42
fax +31 (0) 20 623 68 36
info@knadvocaten.nl

Stationsweg 14
5211 TW's-HERTOGENBOSCH
telefoon +31 (0) 73 614 86 64 fax
+31 (0) 73 614 64 56
info@knadvocaten.nl

Ex-gedetineerden Xenia en Abigaël: 'Haal mannen uit de vrouwenbajes'

Wat vinden gedetineerde vrouwen ervan als mannen die zich vrouw voelen bij hen geplaatst worden? Vorig jaar deden wij een oproep. Pas nu durven twee vrouwen die toen in PI Ter Peel zaten vrijuit te praten: "Ze nemen veel plek in, vertonen alfamannetjes-gedrag, krijgen extra aandacht en privileges."

Sybilla Claus

De gedetineerde vrouwen die wij spraken zijn bang voor de mannen die in hun 'leefafdeling' zijn geplaatst. Hoe die zichzelf identificeren doet er niet toe. De vrouwen weten dat soms niet eens. Maar dat het een man is, dat zien ze zo. "Haal de mannen uit de vrouwengevangenis", zeggen zij.

Zijn de gevoelens van ons, moeders, minder belangrijk?

In het 'halfopen' gebouw Het Klooster gaven vrouwen zo'n man (met mannelijk geslachtsdeel) die zichzelf identificeert als vrouw de bijnaam 'Tarzan'. "Als hij in de buurt was, zaten de meiden op de gemeenschappelijke wc met hun voeten tegen de deur. Want met een vreemde man in de buurt, denk je altijd: gaat er iets gebeuren?", zegt Xenia (24) vanuit Roemenië. Zij zat in 2024 zes maanden opgesloten in diverse afdelingen in de

vrouwengevangenis in Ter Peel.

Eenpersoonscel

Veertiger Abigaël zat vorig jaar negen maanden in Ter Peel. "Alle transgenders krijgen een eenpersoonscel. Daar begint de voorkeursbehandeling. Want vrouwen worden standaard in dubbelcellen geplaatst. Ik moest poepen, wassen en eten met een ander in de kamer." Deze discriminatie is niet het enige wat haar stoort. "PIW'ers (medewerkers, red.) pakken hen met fluwelen handschoenen aan. Ze vinden hen zielig, en luisteren beter naar hen."

Die extra aandacht stoort de gedetineerde vrouwen, want iedereen heeft problemen waarvoor aandacht gewenst is.

Ze vertonen allemaal alfamannengedrag

"Zijn de gevoelens van ons, moeders, minder belangrijk? Ik hoop dat iemand ziet dat dit oneerlijk is", zegt Xenia. "Sommige PIW'ers pappen met hen aan, gaan samen roken of koffiedrinken. Andere medewer-

kers zijn wat bang voor hen."

Alfagedrag

Abigaël noemt namen van drie transgenders die op haar afdeling voor veertig vrouwen zaten opgesloten. "Allemaal vertonen ze extra aandacht. Eén draagt pareloorbellen en het haar in een lange staart. Dat is dan vrouwelijk." Xenia omschrijft deze persoon als "lang en gespierd". Een ander nieuw probleem is dat vrouwen die in transitie gaan testosteron (een anabole steroïde) gebruiken, dat de spiermassa vergroot en bovendien agressie en antisociaal gedrag verhoogt. Zo iemand zat bij Abigaël op de afdeling: een grote en gespierde persoon die er prat op ging man te zijn. Deze sloeg vorig jaar een PIW'er, waarna iedereen terug op cel moest. "Andere, jonge medewerksters kwamen te hulp. Maar die zijn niet opgewassen tegen dit soort gevangenen." Zowel Abigaël als Xenia bepleiten dat alle transgenders samen op een Extra Zorg Voorziening (EZV) worden geplaatst. In de mannenbajes - net als vroeger. "Ik heb

niets tegen hen", zegt Xenia, "maar zij horen niet in de vrouwenbajes".

Medeleven

Vorig jaar riep de Bonjo in het februari-nummer vrouwen op hun mening te geven over zogeheten transvrouwen in de bajes. Helaas: geen enkele vrouw reageerde. "Zij zijn bang om op hun mening veroordeeld te worden", zegt Xenia daarover. "Toen ik tegen een PIW'er sprak over mijn zorgen over veiligheid, kreeg ik het robot-antwoord: 'Zo zijn de regels', en: 'Zij zijn ook mensen'. De leiding denkt niet aan wat er allemaal mis kan gaan." Abigaël verklaart het zwijgen vanuit machtsmisbruik. "En vrouwen stellen zich onderdanig op." Wel gaven twee mannen in het aprilnummer van 2024 hun mening: Medewerker Geert en Gedetineerdencommissie (Gedeco)-voorzitter Sharona, transvrouw, allebei uit Ter Peel. Zij riepen op tot meer medeleven voor 'transvrouwen', waaraan Sharona toevoegde dat er 'geen probleem bestaat'. Sharona

schreef dat na het uitkomen van de Bonjo over transvrouwen 'de hele afdeling en wasserij om haar heen ging staan'. Maar Abigaël ziet dat anders: "Sharona kan vanuit haar machtspositie iets betekenen voor andere gedetineerden. De meelopers om haar heen handelen puur uit eigenbelang. Vrouwen willen geen man in hun bajes. Niet op cel, en ook niet als bewaker."

in 't kort

* Twee vrouwen die in de PI Ter Peel vast hebben gezeten, vinden dat mannen die zich vrouw voelen niets te zoeken hebben in een vrouwengevangenis.

* Deze personen vertonen volgens hen alfamannengedrag.

* Vrouwen voelen zich door hun aanwezigheid soms onveilig.

Strafzaak? Neem geen advocaat, neem een strafrechtadvocaat!

Vrijheid van advocaatkeuze is een belangrijk recht. U bent niet verplicht zich bij te laten staan door de advocaat die u op het politiebureau bezocht heeft. Deze 'piketadvocaat' hoeft helaas geen deskundige te zijn op het gebied van strafrecht.

Sommige advocaten doen maar een paar strafzaken per jaar. Natuurlijk volstrekt onvoldoende om deskundig te worden en te blijven op strafrechtelijk gebied. Zo kan het gebeuren dat de advocaat die u bijstaat in uw strafzaak zich voornamelijk bezighoudt met familierecht. Wij vinden dit een onwenselijke situatie. Regelmatig nemen wij

zaken over van andere advocaten. Vaak zijn wij daarbij geconfronteerd met dossiers waarin men steken had laten vallen.

Ons kantoor behandelt uitsluitend strafzaken. Uw dossier wordt bij ons niet door één advocaat, maar door een team van specialisten zorgvuldig onder de loep genomen. Wij verdiepen ons voortdurend in de laatste ontwikkelingen op strafrecht gebied. Wij beseffen dat onze gedetineerde cliënten regelmatig bezocht willen worden om de voortgang van hun zaak te bespreken. Wij voldoen aan die behoefte!

Ons kantoor is betrokken bij grote strafzaken, maar of u nu verdacht wordt van fietsendiefstal of van moord; wij zien in elke zaak het belang van een goede verdediging.

Wij treden op in het hele land en doen dat ook op basis van toevoeging (pro deo). Goede rechtsbijstand hoeft dus niet duur te zijn! Neem vrijblijvend contact met ons op:

Bel gratis: 0800-WEENING (0800-933 64 64).

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

BEKLAGZAKEN

Geen contact met de pers

Een gedetineerde vraagt de directeur van de inrichting waar hij zit of hij in contact mag komen met NRC Handelsblad. De directeur weigert. De gedetineerde dient zijn beklag in en gaat daarna in bezwaar. Een interessante zaak, omdat verzoeken tot contact met de pers bijna automatisch worden afgewezen. Dat kan als het contact een probleem vormt voor de handhaving van de orde en veiligheid in de inrichting. Ook mag het contact de openbare orde en de goede zeden niet schaden en geen kwaad doen aan de rechten en vrijheden van anderen dan de gedetineerde in kwestie. Verder mag het de voorkoming en opsporing van strafbare feiten niet in de weg staan, aldus de Penitentiare beginselenwet (Pbw).

Bekende zaak

De directeur in kwestie vindt dat in het verzoek niet tegemoet wordt gekomen aan het algemeen belang van de maatschappij. Dat heeft te maken met het feit dat de zaak waarvoor de

klager zit, een maatschappelijk bekende zaak is. Hij onderbouwt zijn stelling echter niet. Daar zit hem de kneep, want de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) heeft eerder bepaald dat zonder belangenafweging er niet geweigerd mag worden. Daar komt dan nog bij dat niet dit ene verzoek wordt afgewezen, maar dat betrokkene een jaar lang geen contact met de pers mag hebben. Ook aan mildere mogelijkheden heeft de directeur niet gedacht, zoals mediacontact onder toezicht.

Klager wil het overigens niet over zijn lopende strafzaak hebben met NRC Handelsblad, maar over de impact van zijn gevangenschap op zijn gezin. De directeur heeft zich wel ingedekt, want hij heeft het Openbaar Ministerie (OM) en de woordvoering van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) om advies gevraagd. De stukken van het OM en DJI zijn echter niet bijgevoegd in de beklagzaak en daar is de beklagcommissie niet blij

mee. Overigens ontbreekt ook het verzoek dat beklagde bij de directeur heeft ingediend bij de stukken. Ook daarover is de beklagcommissie ontevreden. En dan dat hele jaar een verbod op contact met de media, waarom beperkt de directeur zich niet alleen tot dit verzoek?

Onvoldoende onderbouwd

Het arrest van de beklagcommissie kan dan ook niet anders zijn dan dat de directeur zijn weigering onvoldoende heeft onderbouwd. Nergens uit de stukken of uit het gevoerde pleidooi op de zitting blijkt dat een werkelijk inhoudelijke toetsing heeft plaatsgevonden op de vier punten waarop geweigerd kan worden. Het is een beetje: contact met de pers willen we bij justitie niet, dus weigeren we altijd. En dat gaat meestal goed voor de directeur. Het was logisch geweest als de directeur de klager in de gelegenheid had gesteld zijn verzoek toe te lichten. Hij moet opnieuw aan de slag, vindt de beklagcommissie. (JB)

Hiel kwaelik

Boeiend. De Kamerleden Jan Paternotte (D66) en Joost Sneller (D66) kregen bericht uit PI Westereen, dat een gedetineerde niet in het Fries met zijn dementerende ‘beppe’ mocht bellen. Ze vroegen opheldering aan de bewindslieden Judith Uitermark (Binnenlandse Zaken) en Teun Struycken (Rechtsbescherming). Dat mocht hij inderdaad niet. Zijn gesprekken stonden onder verscherpt toezicht, omdat hij te lang met onbekende nummers belde. Zijn PI heeft geen tolk Fries in huis.

Had hij maar Spaans gesproken. Zo’n tolk hebben ze namelijk wel in huis. Paternotte: “Het is natuurlijk vervelend voor de gevangenis als een gedetineerde te lang belt en daarom onder toezicht komt te staan, maar het is

geen reden om iemands taalrechten niet te beschermen.” De PI vindt dat de man Nederlands beheerst. Dat had hij ook kunnen gebruiken. Paternotte weer: “Je vraagt ook niet aan een Nederlandstalige gedetineerde om Engels te praten met zijn oma, ook als ze dat beiden prima kunnen. Nederlands en Fries zijn gelijkwaardige talen, dan moet je ze ook zo behandelen.”

De grootmoeder van betrokkene is dementerend en spreekt nauwelijks Nederlands. “Dan zit je als PI dus hartstikke fout.” Sneller: “Friezen moeten onderling gewoon Fries kunnen praten. Het is uit den boze dat een gedetineerde daarvoor een disciplinaire straf krijgt.” Paternotte en Sneller willen dat dit verandert. (JB)

Wij vechten voor jouw vrijheid, altijd!

Persoonlijk, resultaatgericht en altijd goed bereikbaar. Dat zijn wij. Bij ons kunt u de best mogelijke juridische bijstand verwachten op het gebied van het strafrecht. Onze advocaten hebben zo hun eigen expertises: van levensdelicten tot een snelheidsovertreding. Wij hebben alles in huis.

Spoednummers:

Fabian (06-14 37 28 97)
Maarten (06- 40 38 14 40)
Jill (06- 19 52 96 66)

Sra. mr. H. Feenstra habla Español sobre el derecho penal.
Mr. Demirer Türkçe biliyor ve size yardımcı olabilir

ADVOCATENKANTOOR
SICCAMA

T +31(0)20 237 19 30 M +31 6 14 37 28 97 W advocatenkantoorsticcama.nl

Mr. Fabian D.W. Siccama
Advocaat - Partner

Mr. Maarten Kuipers
Advocaat - Partner

Mw. mr. Jill Leyten
Advocaat

Mw. mr. Heleen M. Feenstra
Advocaat

Mw. mr. Demi M. Moes
Advocaat

mr. Anil M. Demirer
Advocaat

Mw. mr. Dionne R. Backers
Advocaat

Mw. Mr. Megan D. Jansen
Advocaat

Mw. Mr. Tess T.H.M. Bruers
Advocaat

Mw. Noëlle M. Korver
Juridisch medewerker

Mr. Ties F. Ormel
Juridisch medewerker

Mw. Mr. Nienke Boer
Juridisch medewerker

Hoe overwin je praktische obstakels?

Klem tussen klacht en de Commissie van Toezicht

Disciplinaire straffen of ordemaatregelen komen vaak voort uit omgangsproblemen tussen personeel en gedetineerden. Maar over bejegening door het personeel kan niet worden geklaagd bij de Commissie van Toezicht (CvT). Dat kan leiden tot onrechtvaardige situaties. Hoe kun je dan toch je gelijk halen?

Ashley de Wit

Als gedetineerde kun je bij de CvT een klacht indienen over een beslissing die is genomen door of namens de directie van de inrichting. Ook beslissingen die door het personeel zijn genomen vallen hieronder en kunnen dus onderwerp zijn van een beklagprocedure. Te denken valt aan opgelegde disciplinaire straffen of ordemaatregelen binnen de inrichting: opsluiting in eigen cel, plaatsing in afzondering, intrekking van het recht op bezoek en uitsluiting van deelname aan activiteiten.

Tegen bejegening kan dus in principe geen beklag worden ingediend, omdat het doorgaans niet gaat om een formele beslissing van of namens de directeur, maar om feitelijk handelen van personeel in de omgang met gedetineerden. Alleen bij structurele en belangrijke tekortkomingen in de verzorgende taken van de directeur, kan er onder strikte voorwaarden worden geklaagd.

Eenzijdig beeld

In de praktijk komt het helaas maar al te vaak voor dat disciplinaire straffen of ordemaatregelen juist voortkomen uit bejegeningproblemen tussen personeel en gedetineerden. In het rapport dat na het incident wordt opgesteld door het personeel wordt veelal een eenzijdig beeld geschetst. De gedetineerde is slechts zeer

beperkt in staat om zijn of haar kijk op de zaak te geven, waarna vaak een straf of maatregel wordt opgelegd door de directeur.

Dit leidt geregeld tot onrechtvaardige situaties voor gedetineerden die voor zichzelf willen opkomen tegen onterechte of kwetsende uitlatingen. Vervolgens wordt de reactie van de gedetineerden bestraft, terwijl de oorspronkelijke aanleiding, de wijze van bejegenen, onbesproken blijft. Dit onderstreept wat mij betreft de kwetsbare positie waarin gedetineerden verkeren. Ze worden niet goed in staat gesteld om zich tegen een onheuse bejegening te verweren.

Teletubbie

Een schrijnend voorbeeld betreft een gedetineerde die herhaaldelijk door personeel werd

aangesproken met denigrerende bijnamen als 'Bigidagoe' en 'Teletubbie', in plaats van met zijn eigen naam. Zulke specifieke en kwetsende termen komen natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen en zouden serieus moeten worden genomen.

Toen de desbetreffende gedetineerde uit frustratie zijn stem verhief en op zijn beurt kwetsende opmerkingen uitte, volgde een disciplinaire straf wegens zijn gedrag. Dit terwijl de respectloze en provocerende bejegening door het personeel volledig buiten beschouwing werd gelaten. De gedetineerde heeft tegen de disciplinaire straf een klacht ingediend, maar die werd vervolgens ongegrond verklaard.

Wat je vaak in dit soort gevallen ziet is dat de gedetineerde weliswaar wordt gehoord tijdens de

behandeling bij de CvT, maar dat dit soort zaken wordt afgedaan met standaardtrucs als dat 'er geen aanleiding bestaat om te twifelen aan de lezing van de gebeurtenissen zoals in het schriftelijk rapport weergegeven' of dat 'de directeur op basis van het in de verslagen omschreven gedrag van klager, in redelijkheid heeft kunnen beslissen om klager de disciplinaire straf op te leggen'.

Camerabeelden

Hoe kunnen deze hindernissen in de beklagprocedure nu worden overwonnen? Bijvoorbeeld door een actieve advocaat die nagaat of het incident op beeld is opgenomen. In bijna elke hoek van gevangenissen staat wel een camera opgesteld die dit soort incidenten gewoon opneemt. Een actieve advocaat zorgt ervoor dat meteen actie wordt ondernomen en een verzoek wordt ingediend om de camerabeelden tijdig veilig te stellen.

Ook in zaken die op het eerste gezicht klein lijken, kunnen camerabeelden een cruciale rol spelen. Uit mijn praktijk blijkt dat dit werkelijk verschil kan maken. Zo werd een klager verweten dat hij een harde duw zou hebben gegeven aan een medege-detineerde, waarvoor klager een disciplinaire straf kreeg opgelegd. Dat was volgens klager niet zo gebeurd. Hij werd onheus bejegend en raakte de medege-detineerde van achteren aan om verhaal te halen. Op ons verzoek zijn de beelden bekeken en de CvT constateerde dat geen sprake was van een 'harde' duw. Ook werd door de beelden bevestigd wat klager had verklaard over de aanleiding tot het lichamelijke contact. Hierop verklaarde de beklagcommissie de klacht gegrond.

Nadere toelichting

Een andere mogelijkheid is om voorafgaand aan de behandeling van de klacht te verzoeken om het betreffende personeelslid een nadere toelichting te laten geven. Indien dat niet lukt, kan tijdens de

beklagzitting om aanhouding van de zaak worden verzocht. Op die manier kan de CvT de inrichting de opdracht geven om nader onderzoek te doen of bepaalde feiten te verifiëren, zodat een zorgvuldigere beoordeling van de klacht mogelijk wordt. Bijvoorbeeld als de gedetineerde vindt dat de opgelegde straf of maatregel een gevolg is van bepaald feitelijk handelen door het personeel.

Wanneer een gedetineerde als het ware klem komt te zitten tussen het indienen van een klacht en de behandeling daarvan door de CvT, is het raadzaam om zo vroeg mogelijk een advocaat in te schakelen. Een advocaat kan vanaf het begin gericht actie ondernemen, belangen bewaken en zorgen dat niets over het hoofd wordt gezien in het verdere verloop van de beklagprocedure. In veel gevallen waarin de rechten of persoonlijke integriteit in detentie op het spel staan, is kosteloos juridische bijstand te krijgen van een advocaat.

Ashley de Wit is advocaat bij Van Keulen & Dirkwager Advocaten

in 't kort

- * Over bejegening door personeel kun je in principe niet klagen bij de CvT.
- * Toch is dat soms de onderliggende oorzaak van disciplinaire straffen waarover een gedetineerde klaagt.
- * De CvT gaat vaak eenzijdig te werk bij de beoordeling van klachten.
- * Voor de werkelijke aanleiding is veelal onvoldoende aandacht in de beklagprocedure.
- * Een advocaat kan helpen om de feiten boven tafel te krijgen. Bijvoorbeeld door camerabeelden op te vragen.

RUIM 35 JAAR DESKUNDIGE JURIDISCHE BIJSTAND

ADVOCATENKANTOOR VAN DER BIEZEN

ERVAREN - SCHERP - GEDREVEN - 'OOK PRO-DEO'

Tel: 073 610 20 05, GSM: 06 53 37 07 93

Stationsweg 6, 5211 TW 's-Hertogenbosch, E-mail: info@vanderbiezenadvocaat.nl

TON BASTINGS

Rekenonderwijs

Na maandenlang ordinair gesteggel kan staatssecretaris Coenradie eindelijk door met haar plan voor de vervroegde vrijlating van gedetineerden. Hun eindverlof gaat twee weken eerder in. Misschien zelfs vier. Maar waar hebben we het eigenlijk over? In landen om ons heen die met dezelfde problematiek kampen, tellen ze niet in weken maar in halve jaren. Ook verlenen ze gewoon gratie of amnestie. Opvallend is dat men zich bij deze problematiek richt op de gevolgen en niet op de oorzaak van het kwaad. Het gaat hier over het tekort aan cellen en personeel, maar niet over het maatschappelijk probleem van te veel gedetineerden. Dat ligt immers ten grondslag aan het cellentekort. Dan kom je op het terrein van beschaving, opvoeding en onderwijs.

Schamele oogst

Dat werd in deze kwestie eens te meer pijnlijk duidelijk bij het aanhoren van de Kamerdebatten. Het schaamrood steeg je naar de kaken bij de discussies tussen deze ‘schriftgeleerden’ en hun schamele oogst aan oplossingen (bajesboten, meer duocellen en deportatie naar het buitenland). Het dieptepunt van de schertsvertoning was het PVV-voorstel van de ‘octocel’: met zijn achten staand slapen. Aan het eind van dit treurige liedje bleek men ook nog de basisvaardigheid van rekenen niet te beheersen. Er werden namelijk meer stemmen geteld dan aanwezig. Nu pas snap ik alle commotie. Als je niet kunt tellen, lijken veertien dagen heel veel.

Dorpsperikelen

Natuurlijk zijn dit maar dorpsperikelen in vergelijking met de strapatsen en het niveau van onze wereldleiders. Bij het overlijden van de paus kwamen de kerkelijke geboden uit mijn jeugd naar boven: ‘Gij zult niet stelen’, ‘Gij zult niet

doodslaan’ en ‘Gij zult niet liegen’. Die zijn inmiddels door de machthebbers tot norm verheven. En nu dreigt er ook nog een primeur van ongekende orde: mogelijk een gedetineerde als president van Frankrijk! Na verduistering van meer dan vier miljoen euro kreeg mevrouw Le Pen een gevangenisstraf van vier jaar. Ook in Frankrijk zal men wel met een cellentekort kampen. Marie Le Pen hoeft namelijk niet de cel in, maar krijgt een enkelband. Ook mag ze niet meedoen aan de komende presidentsverkiezingen. Dat laatste vecht ze natuurlijk aan en als ze wint is de kans niet ondenkbeeldig dat ze ook de verkiezingen wint. Bekende personen die een scheve schaats hebben gereden, spreken immers tot de verbeelding en winnen aan populariteit, zie Donald Trump. Dan krijgen we de eerste vrouwelijke president van Frankrijk, inclusief enkelband. Ik denk dat ze de band beschouwt als een ridderorde en ik vermoed dat ze hem in de Franse driekleur en rechts zal dragen.

Boevenweg

Keren we terug naar Nederland. Het episch centrum van het Nederlands detentienieuws ligt vaak in Vught. Burgemeester Roderick van de Mortel neemt afscheid en verklaarde dat een van de hoogtepunten van zijn carrière de aanleg was van de ‘boevenweg’, in 2024. Het konvooi van zware criminelen van de EBI-gevangenis hoeft voor processen in Amsterdam-Osdorp niet meer door het centrum van Vught. Kosten: 3 miljoen euro. Een jaar later lezen we dat er in Vught op het terrein van de PI een extra beveiligde rechtszaal is geopend voor deze zware criminelen. Kosten: 22 miljoen euro. De boeven zijn dus alweer weg van de boevenweg. Had dat geld voor die boevenweg niet beter kunnen worden besteed aan de bouw van de cellen die Coenradie tekortkomt? Of beter nog, aan gedegen rekenonderwijs.

Uit de pers

Daders lopen vrij rond

In het jaarlijkse verantwoordingsonderzoek van de Rekenkamer werden ernstige gebreken in de strafrechtsketen gevonden. Door het verkeer in invoeren van een naam worden verdachten verkeerd geregistreerd, waardoor de rechter in feite de verkeerde persoon veroordeelt. Daders kunnen daardoor hun straf ontlopen en onschuldige burgers worden onterecht veroordeeld. Er zijn 867 van dit

soort zaken bekend, in 141 zaken gaat het om ernstige strafbare feiten zoals zedendelicten en geweldsmisdrijven, schrijft de Rekenkamer. Tweede Kamerleden zijn zeer bezorgd over het feit dat mensen rondlopen die hun straf niet hebben gekregen. En ze vinden dat staatssecretaris Struycen zo snel mogelijk moet zorgen dat ze wel berecht worden. (Bron: RTL Nieuws)

Cellentekort wordt nóg groter

Het cellentekort, waardoor criminelen nu twee weken voor het einde van hun straf worden vrijgelaten, wordt nóg nijpender. Vanaf 2026 gaan de tekorten verder oplopen, voorspelt het wetenschappelijk bureau van het ministerie

van Justitie (WODC). Als het huidige gevangenisbeleid niet verandert, zal de druk op het gevangeniswezen tot en met 2030 naar verwachting jaarlijks met 1 procent toenemen, aldus het bureau. (Bron: AD)

Gevangene vlucht tijdens toiletbezoek

Een gedetineerde die vastzit in de gevangenis in Scheveningen, is tijdens een bezoek aan een ziekenhuis weggerend. Dat meldt de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) in een terugblik op de maand april. De gevangene wilde vorige maand in het ziekenhuis naar het toilet en zag kans te ontkomen. De

medewerkers van de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O), hadden al snel door wat er gebeurde. Na een paar minuten kon de gevangene alweer worden overmeesterd. Hij is teruggebracht naar de gevangenis. (Bron: Omroep West)

Dutje in cel kost gevangenismedewerker zijn baan

Een medewerker van de gevangenis in Vught is op 14 april op staande voet ontslagen omdat de werknemer ‘onvoldoende professionele afstand’ hield van de gedetineerden, aldus de Dienst Justitiële Inrichtingen. Aanleiding voor het ontslag is volgens

de dienst dat de medewerker in de cel van een gedetineerde heeft geslapen. De gevangene deed op dat moment elders aan een activiteit mee en was niet in de cel aanwezig. De dienst spreekt van laakbaar handelen. (Bron: Hart van Nederland)

DE PREE ADVOCATUUR

DÉ SPECIALIST IN MOORDZAKEN

Een greep uit (bekende) moordzaken van De Pree Advocatuur:

- Liquidatieproces Eris (vrijspraak voor de liquidatie)
- Liquidatieproces Marengo (hoger beroep loopt nog)
- De drugsmoord in Bergen aan Zee (vrijspraak)
- De moord op Gosia (lagere straf in hoger beroep)
- De (zelf)moord op Freddy Jansen (vrijspraak)
- De moord op eigen vader: Mike Goedhart (jeugdstrafrecht)
- De kliko-moord (lagere straf in hoger beroep)

- Moord binnen drugsircuit in Arnhem (hoger beroep loopt nog)
- De kettingzaakmoord (slechts 11 jaar)
- Kloostermoord Onze Lieve Vrouwen (hoger beroep loopt nog)
- De Friese weilandmoord (ondanks grote twijfel veroordeeld)
- Moord op Buitenring in Hoensbroek (loopt nog)
- Eerwraak moord Apeldoorn (hoger beroep loopt nog)
- De Snapchat-moord (loopt nog)

Mist, mist en nog eens mist

Het slagveld rond Taghi

Advocaten sneuvelen bij bosjes, terwijl er in de zaak rond Taghi een rookgordijn van jewelste is opgetrokken. Wat zien we nog te midden van alle chaos? En wie heeft belang bij zoveel mist in deze zaak?

Jaap Brandligt

Het doet uiteraard deugd dat Ridouan Taghi, verdachte in het Marengo-proces, de stichting Bonjo kent en klaarblijkelijk waardeert. Althans, zo valt op te maken uit berichten in de pers dat hij geld aan ons zou hebben overgemaakt. Niet dat dat is gebeurd. Als hij het al van plan was, dan zou justitie daar zeker een stokje voor hebben gestoken. Want alles wat met Taghi te maken heeft, raakt besmet. Dat is zeker.

We weten niet wat fake is en wat echt

Drie advocaten zijn inmiddels in de problemen doordat ze Taghi vertegenwoordigden. Zijn neef als eerste, daarna Inez Weski en nu ook Vito Shukrula. De neef is veroordeeld. Vijfentwintig jaar de bajes in. Dat is niet niks. De rechtbank stelde vast dat hij als advocaat van Ridouan Taghi berichten heeft doorgegeven. Hierdoor konden criminele activiteiten doorgaan, terwijl een van Nederlands bekendste criminelen vastzat in de Extra Beveiligde Inrichting in Vught.

Sleutelrol

Het samenwerkingsverband tussen beiden was volgens de rechtbank duurzaam en bestendig. Door zijn handelen vervulde de voormalig advocaat een sleutelrol binnen een criminele

organisatie die met zware en zeer ernstige misdrijven in verband wordt gebracht. Hij was meer dan een boodschappenjongen. Hij dacht mee ten dienste van de criminele organisatie en fungeerde als vertrouwenspersoon. Overtuigend bewezen, gezien de uitspraak.

Inez Weski, een andere advocaat van Taghi, werd dus ook opgepakt. Ze zou vierduizend berichten voor de topcrimineel naar buiten hebben gebracht. Dat is niet niks. Over haar is al veel gezegd en wellicht nog meer verzwegen. In haar boek *Het geluid van de stilte* gaat ze redelijk uitgebreid in op wat haar is overkomen. Recent zijn we te weten te gekomen – via de inspectie – dat er wel wat is misgegaan bij haar opsluiting. Zo zou de plek waar zij gevangen zou zijn gehouden, niet geregistreerd staan als detentieplek. Hierdoor sprak haar verdediging over ‘geheime gevangenhouding’. Het Openbaar Ministerie (OM) en ook de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) blijven daarover vaag. Het wordt niet ontkend, maar de omgeving zou voldoende waarborgen voor haar gezondheid hebben gegeven.

Dit raakt de positie en het imago van de advocatuur

Het Marengoproces staat op 2 juni op de rol bij de rechtbank in Amsterdam. Het is tot die tijd

gissen, en waarschijnlijk veel missen, als daarover nu een oordeel wordt gegeven. Dat neemt niet weg dat de carrière van Weski naar de gallemiezen is.

Vito Shukrula is de derde advocaat van Taghi die omvalt door dezelfde beschuldigingen als die tegen de neef en Weski zijn ingebracht. Ook hij zou boodschapper zijn geweest voor Taghi. Ook hij is geschorst en ook hij ontkent de beschuldigingen ten stelligste en spreekt over een ‘misverstand’. Je kunt zeggen dat daarmee ook zijn loopbaan als advocaat naar alle waarschijnlijkheid ten einde is.

Taghi ontkent

In het Parool ontkent Taghi via een andere advocaat – Sjoerd van Berge Henegouwen – dat hij via Shukrula contact met de buitenwereld heeft gezocht. Hij spreekt de vrees uit dat gewone advocaat/cliëntgesprekken met knippen plakwerk aan elkaar worden gezet om daarmee voortgezet crimineel handelen van hem uit detentie te onderbouwen. Lastig is dat het allemaal nieuws is, maar vooral dat we niet weten wat fake is en wat echt. De advocaten van Weski, het echtpaar Knoops, hebben – dat is wel naar buiten gekomen – aangifte gedaan tegen het OM. Zij betogen dat door de wijze van opsluiten geen eerlijk proces meer mogelijk is. Wat de rechters daarmee zullen doen, is nog ongewis. Vast staat wel dat het doen van advocatenbezoeken aan Taghi niet verloopt zonder dat de boel

nauwlettend in de gaten wordt gehouden. Hoewel ook daarover weinig naar buiten komt.

Het beschuldigen van advocaten door het OM heeft grote impact op het functioneren van advocaten in relatie met verdachten. De Tweede Kamer heeft de neiging de regels verder aan te scherpen en ook de minister lijkt daar niet afkerig van. Het is zoals Jeroen Soeteman naar aanleiding van de arrestatie van Shukrula op de site van de Orde van Advocaten zegt ‘schokkend omdat er verdenkingen zijn en dat er nu een advocaat in een politiecel zit. Dat raakt de hele beroepsgroep, het raakt de positie en het imago van de advocatuur’. Wie achterdochtig is, zou kunnen denken dat dat misschien wel de bedoeling is.

Geheime dienst

Opvallend is dat een tip van de geheime dienst AIVD – zo was in de media te lezen – de zaak bij het OM in beweging heeft gezet. De AIVD bij Taghi in de EBI? De taakopdracht van de geheime dienst is dusdanig dat de AIVD zich niet met criminaliteitsbestrijding bezighoudt. Ook dit verdient dus opheldering.

Welke advocaat stapt nog in dit proces?

Inmiddels hebben alle advocaten hun werk voor Taghi neergelegd. Dat is te begrijpen. Als zelfs de AIVD in het spel is, is elk

onderhoud met de topcrimineel kwetsbaar. Het lijkt wel oorlog. Hoe het verder moet met het hoger beroep van Taghi lijkt ongewis. Als hij geen advocaat heeft, is er geen proces. Het is vissen in onbekend water als we nadenken over hoe dat verder moet. Welke advocaat stapt hier nog in? En een advocaat toewijzen die niet het vertrouwen van Taghi heeft, lijkt op water naar de zee dragen.

Bij de neef is de rechtbank tot een bewezenverklaring gekomen. Hij was een relatief kleine vis. Bij Weski en bij Shukrula zal er meer van het OM worden gevraagd. Wat er ook gebeurt: het is zoals Soeteman zei: het schaadt de advocatuur en daarmee de situatie van verdachten. Dat kan niet de bedoeling zijn. Of toch wel? Je weet maar nooit in dit mijnenveld.

in 't kort

* In juni gaat het Marengoproces in hoger beroep van start. Onder meer Ridouan Taghi staat terecht.

* Drie van de advocaten van Taghi zijn geschorst en worden beschuldigd van het doorspelen van informatie aan zijn criminele organisatie.

* Er hangt zoveel mist rond deze zaak dat het de vraag is wie belang heeft bij deze chaos.

Het cellentekort is simpel op te lossen

Van een gedetineerde in Grave ontving de redactie deze ingezonden brief over het cellentekort. Zijn oplossing voor dit nijpende probleem is de invoering van een re-integratie en resocialisatietraject in samenhang met een werk- en inkomensplan, met medewerking van de reclassering.

Voor het cellentekort is justitie zelf voor 100 procent verantwoordelijk. Door schijnbaar niet na te denken komt justitie er niet meer uit zonder eerst 100 miljoen euro in dit vastzittende probleem te pompen. Dit terwijl het cellentekort zonder fikse uitgave binnen twee maanden kan worden opgelost. Dat kan namelijk door het re-integratie/resocialisatietraject opnieuw in te voeren voor gedetineerden die kunnen faseren vanaf de laatste twee jaar van hun detentie. Combineer dit met een werk- en inkomensplan en reclasseringstoezicht. Er zijn duizenden baantjes, zoals groenvoorzieningen, werk in en rondom de zorginstellingen, rivierkreeftbestrijding, landschaps- en bosonderhoud en ga zo maar door.

Het cellentekort kan binnen twee maanden worden opgelost

Verdienmodel

Voer daarbij een verdienmodel in: wie normaal presteert, normaal gedrag vertoont, woord houdt en toekomstgericht is, beloon die met het toekennen van re-integratievrijheid en gezinshereniging door verlof. Met kindermisbruikers, zedenzaken en ernstige geweldszaken is het een andere kwestie. Dat geldt ook voor moord- en doodslagzaken. Daar heb je een andere aanpak voor nodig.

Onnodig lang vast

Op dit moment zit het hele systeem door handelen van onwetende regeltjesneukers bij justitie verstopt. Gedetineerden zitten onnodig lang in een huis van bewaring of gevangenis, terwijl dit bakken met geld kost; onnodig veel geld, zonder dat er een voordeel uit voortkomt.

Gedetineerden zitten onnodig lang in een huis van bewaring of gevangenis

Door gedetineerden constant maar af te knippen en maar extreem lang in een penitentiaire inrichting te houden, beknot je een positieve voortgang in hun ontwikkeling en drijf je gedetineerden opnieuw tot slechte keuzes. Justitie eist vaak in strafzaken enorme ontnemingen en schadevergoedingsmaatregelen en creëert zo een voedingsbodem voor recidive. Zo wordt 99 procent van de gedetineerden uitgekleed.

Geestelijke schade

Nu komen gedetineerden na lange tijd, soms zelfs na jaren van detentie, zonder iets of enige gewenning gewoon met de blauwe vuilniszak de straat op. Deze manier is totaal verwerpelijk. Jaren van opsluiting trekt diepe sporen. De criminaliteit verhardt en wordt gewelddadiger, wat de samenleving dieper raakt dan je voor mogelijk houdt en dat is een direct gevolg van het beleid van versobering van het re-integratieproces en de

Aan de Hoofdreductie van de Bonjo.

Grave
20 maart 2025

Geachte Heer. Mevrouw,

Onlangs heb ik telefonisch contact met Rob, een medewerker van uw kantoor. Ik schrijf u, naar aanleiding van het huidige cellentekort, iets waar justitie 100% zelf verantwoordelijk voor is en schijnbaar door niet na te denken niet meer uit komt, zonder eerst 100 miljoen euro te pompen in een vast zittend probleem. Terwijl het probleem van cellentekort, zonder fikse uitgave binnen twee maanden kan worden opgelost.

Over het Re-integratie, Re-socialisatie traject "direct" opnieuw in voor gedetineerden die kunnen faseren vanaf de laatste 2 jaar van de detentie. Combineer dit met een werk-inkomensplan, reclasseringstoezicht, er zijn duizenden baantjes, zoals groenvoorziening, werk in en rondom de zorginstellingen, rivierkreeft bestrijding, landschap en bos onderhoud ect, ect. En ga maar door. Over het verdienmodel in, hij die normaal presteert, normaal gedrag vertoont, woord houdt en toekomst gericht is, beloon die maar met het toekennen van re-integratie vrijheid en gezinshereniging d.m.v. verlof. Met kindermisbruikers en zedenzaken, of ernstige geweldszaken is het een andere kwestie. Dat geldt ook voor moord en doodslag zaken. Daar heb je een andere aanpak voor nodig. Op dit moment zit het hele systeem door handelen van onwetende regeltjesneukers bij justitie verstopt, gedetineerden zitten onnodig lang in een huis van bewaring of gevangenis, terwijl het plotsel en bakken met geld kost, onnodig veel geld, terwijl er niks geen voordeel uit komt.

wijze van het onnodig vaak opsluiten van gedetineerden. Veel gedetineerden lopen daardoor geestelijke schade op en dat zie je terug in de samenleving en vertaalt zich ook naar de misdaadcijfers.

Wetenschappelijk bewezen

Momenteel zijn er diverse leegstaande penitentiaire inrichtingen en rijksgebouwen die niet aan de norm voldoen qua beveiliging. Het gaat honderden miljoenen euro's kosten om deze weer functioneel te maken. Dan heb je ook nog personeel nodig om de boel draaiende te houden, maar dat is er niet en het gaat lang duren voordat het

er ooit misschien wel is. Maak van deze slecht beveiligde inrichtingen BBI's, beperkt beveiligde faseringsinrichtingen, en ZBBI's, zeer beperkt beveiligde inrichtingen, om van daaruit door te stromen naar een reclasseringstraject, werk, inkomen, schuldsanering en huisvesting in combinatie met de nazorg van de gemeente. Want voor detentiefasering heb je in feite geen beveiligde inrichtingen nodig. Voer een verdienmodel in zoals in Zweden, Noorwegen en Denemarken, waarvan de werking wetenschappelijk is bewezen. De naam van de briefschrijver is bij de redactie bekend.

- Alle strafzaken
- TBS/PIJ-zaken
- Jeugdstrafzaken
- Zorgmachtiging (Wvggz)

Tolstraat 125 H
1074 VJ Amsterdam
www.vankeulendirkszWager.nl

Mr. Mens
06-23903295

Mr. DirkszWager
06-33003848

Mr. van Keulen
06-40279383

Mr. Kuipers
06-17001658

Mr. de Wit
06-16018526

Kansen voor gedetineerden om te werken aan hun toekomst

Nog in de bak en toch al aan de bak?

Wie op een Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA) zit kan onder voorwaarden aan het werk, naar de dagbesteding of een opleiding volgen. Een BBA-traject biedt kansen: dé manier om je voor te bereiden op een nieuwe start na detentie. Toch blijkt het soms lastig om aan de slag te gaan. De regels voor werkgevers en werknemers zijn ingewikkeld, eisen zijn soms onlogisch en processen duren lang. En er is niet genoeg begeleiding voor iedereen die de stap naar werk wil zetten. Het kan echt anders, zegt de Landelijke Cliëntenraad (LCR) in de publicatie *Er zit meer achter de poort*.

Rietje Krijnen

De publicatie bevat reacties over de BBA-werktrajecten. Hiervoor is gesproken met mensen die vastzitten en met werkgevers. Wie in een BBA-werktraject komt, gaat overdag aan het werk en komt 's avonds weer terug in de gevangenis. Er zijn allerlei voorwaarden. "Je moet daar echt naartoe werken en dat gaat niet vanzelf", legt Sjako (46) uit, die meer dan vijf jaar vast zat. "Je moet je voor lange tijd heel netjes gedragen, anders gaat het niet door. Nou heb ik een fantastische casemanager gehad die echt betrokken was, maar nog steeds moest ik zelf dingen regelen als een ID en vervoer naar werk."

Hobbels

Een ID of vervoer regelen lijkt best gemakkelijk, maar daarvoor moet iemand steeds verlof aanvragen. Dit moet goedgekeurd worden. Dat kan weken duren. Voor mensen die vrij gaan komen en hun leven zo goed mogelijk willen inrichten zijn veel dingen erg lastig. Zoals een bankrekening openen. Andere hobbels? De een heeft niet de juiste opleiding. De ander heeft al zo lang niet gewerkt dat er veel begeleiding nodig is. En dan zijn er ook nog de mensen met grote schulden. Zij voelen de druk extra en het risico op terugval is dan een stuk groter.

VERTEL HET ONS

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) komt op voor mensen die voor hun werk of inkomen afhankelijk zijn van de overheid. Van verhalen die we horen, maken we signalen waarmee we proberen invloed te hebben op beleid. Wil je laten weten wat jij hebt meegemaakt om weer aan de bak te gaan? Neem dan contact met ons op.

We garanderen dat we nooit jouw naam of telefoonnummer naar buiten brengen. Het nummer is: 06-58016966.

Weinig personeel en veel bureaucratie

Officieel is het vanuit de gevangenis de casemanager die van alles moet regelen. Dat gaat, door het personeelsgebrek, lang niet altijd goed. "Ik had een plek gevonden waar ik aan de slag kon gaan", vertelt Ramiro (34). Hij had bijna vier jaar gezeten en wilde graag aan het werk: "Eerst moet mijn eigen casemanager een soort snelle screening doen van de werkgever. Kloppen de contactgegevens, staat het bedrijf ingeschreven bij de KVK? Dat soort dingen. Daarna moet een andere casemanager de werkgever gaan bezoeken. Dat duurt, omdat er te weinig personeel is, vaak lang. Als dat is afgerond moet de aanvraag naar de politie. Die heeft

drie maanden de tijd om controles uit te voeren en die tijd nemen ze. Als dat is afgerond, moet het ministerie in Den Haag nog naar mijn dossier kijken. Dat duurt maximaal zes weken. In mijn geval duurde het twee keer zo lang."

Eenvoudiger

Werkgevers die graag met mensen aan de slag willen, lopen ook tegen een muur van procedures en een papierwinkel op. De manager van een werkbedrijf vertelt: "Bij veel gedetineerden leven meerdere problemen waardoor ze simpelweg niet meteen aan de slag kunnen." Toch wordt van werkgevers verwacht dat ze direct het minimumloon uitbetalen. De LCR pleit voor oplossingen: "We hebben in Nederland voor mensen die werk zoeken allerlei regelingen. Denk aan jobcoaches of een werkervaringsplek. Voor mensen die in het BBA-werktraject zitten, is dat nu helaas nog niet mogelijk. De casemanager zal je als gedetineerde

altijd nodig hebben. Maar waarom wordt bij de re-integratie niet de gemeente of UWV betrokken? Zij zijn heel ervaren om dat te doen. Die kennis hebben casemanagers vaak niet. Los daarvan: als je die mogelijkheid opent, kunnen veel meer mensen aan de slag."

Goede voorbeelden

Voorbeelden van gevangenen waar het goed of beter loopt, zijn hard nodig om overal in het land mensen die uit detentie komen beter te helpen. Binnen een gevangenis is bijvoorbeeld een banenmarkt gehouden, zodat nieuwe werknemers én werkgevers naar elkaar toe konden groeien. Het is mooi als die goede voorbeelden vaker worden gedeeld. De LCR maakt zich sterk voor meer BBA-werktrajecten en wil meer mensen de kans bieden om te werken aan hun toekomst. Dan moeten wel wat regels veranderen: "We weten hoeveel de BBA-werktrajecten voor mensen kunnen betekenen. Velen hebben

er ook na vrijlating een baan aan overgehouden."

in 't kort

* De Landelijke Cliëntenraad (LCR) heeft signalen verzameld over hoe het loopt met de BBA-trajecten.

* Gedetineerden op een Beperkt Beveiligde Afdeling kunnen daarvan gebruikmaken om een opleiding te volgen of naar de dagbesteding te gaan.

* Uit gesprekken met gedetineerden blijkt dat het in de praktijk vaak heel moeilijk is om aan BBA-trajecten deel te nemen.

* De LCR vindt dat er meer BBA-trajecten moeten komen, maar wel zonder de hobbels die gedetineerden nu ervaren.

LAAT JE ADVOCaat JE ZITTEN?

Heb je het gevoel dat je advocaat niet alles voor je uit de kast haalt? Heb je geen vertrouwen in je proces? Neem dan contact op met Van Asselt & Broere Strafrechtadvocaten. We staan je bij met maximale inspanning.

ABSTRAFRECHT.NL
+31 (0)165 743 743

STRAFZAKEN / OVERPLAATSINGEN / PRO DEO

VAN ASSELT & BROERE
STRAFRECHTADVOCATEN

mr. H. van Asselt
asselt@abstrafrecht.nl
lid NVSA

mr. M. Broere
broere@abstrafrecht.nl
06 57 99 60 46

mr. A.M.J. Joris
joris@abstrafrecht.nl
06 50 83 23 95

mr. T. Roggenkamp
roggenkamp@abstrafrecht.nl
06 19 67 95 88

VERVOLG VAN PAG. 1

Onderzoekers doen aanbevelingen

Sociale veiligheid niet op orde in vrouwengevangnissen

Boudewijn Chorus

Hulpmiddelen voor zelfbevrediging zijn ook verboden in de vrouwenbajesen. Zelfs elektrische tandenborstels worden als seksspeeltjes gezien en mogen dus niet worden ingevoerd, ondanks het gegeven dat medewerkers van de medische dienst opmerkten dat dit verbod ook gezondheidsrisico's, zoals schimmelinfecties, met zich kan meebrengen omdat dan andere dingen worden gebruikt, zoals zelfgemaakte seksspeeltjes.

Electrische tandenborstels? Verboden!

Naast het verbod op hulpmiddelen is ook het gebrek aan privacy uiteraard een beperkende factor voor een gewenste seksuele beleving. Als een gedetineerde haar cel deelt en behoefte heeft aan zelfbevrediging, moet zij kiezen dit te doen terwijl de celgenoot aanwezig is in de cel of zoeken naar een moment waarop de celgenoot er niet is en er ook niemand anders kan binnenkomen.

Klagen is problematisch

Met bijzondere aandacht lezen we in dit rapport over de mogelijkheid voor gedetineerden om te klagen. Daarbij sprong deze uitspraak van een gedetineerde

meteen in het oog: "Als je zegt 'ik ga de media bellen' (als je iets hebt gezien wat je niet vindt kunnen), krijg je meteen een rapport of zeven dagen iso (isoleer cel)." Een andere gedetineerde vrouw vertelde dat ze in beklag wilde gaan tegen een medewerker, maar een waarschuwing kreeg dat ze dan op 'rood' zou komen te staan. Ook kregen de onderzoekers te horen van een medewerker dat haar tijdens het eerdere onderzoek te verstaan was gegeven dat ze zou worden overgeplaatst als ze in gesprek zou gaan met de Inspectie.

In alle drie de PI's zijn in de afgelopen jaren gevallen geweest waarin een medewerker een romantische en/of seksuele relatie bleek te hebben met een gedetineerde, hoewel op papier dergelijke relaties tussen medewerkers en gedetineerden ongewenst en onacceptabel zijn. Volgens de onderzoekers zijn veel PIW'ers van mening dat overplaatsing van de gedetineerde de beste oplossing is, als een PIW'er gevoelens heeft voor haar. Dit terwijl overplaatsing voor een gedetineerde veel ingrijpender is dan voor een personeelslid. Die kan gewoon naar een ander team en hoeft dan niet eens naar een andere PI.

Wat is grensoverschrijdend?

Interessant is de definiëring van handelingen die relevant zijn bij het vaststellen van seksueel

grensoverschrijdend gedrag in de penitentiaire context. Dit kan bestaan uit seksueel misbruik en seksuele intimidatie. Seksueel misbruik is elke vorm van seksueel gedrag van een medewerker richting gedetineerde. Daarbij kan het gaan om (pogingen tot) aanraking van intieme lichaamsdelen, vaginale of anale penetratie, voyeurisme en exhibitionisme voor seksuele opwindning of bevrediging, en andere handelingen. Seksuele intimidatie zijn bijvoorbeeld gebaren of opmerkingen van seksuele aard van een personeelslid naar een gedetineerde, zoals neerbuigende of seksueel getinte opmerkingen over kleding of lichaam.

Melding over zoenen. Gedetineerde overgeplaatst

Seksueel contact tussen medewerkers en gedetineerden is per definitie grensoverschrijdend vanwege de ongelijke machtsverhouding en de regels van de werkgever. Door de formele afhankelijkheidsrelatie kan immers niet worden vastgesteld of instemming vrijwillig is; ook niet als de gedetineerde instemt met seksuele handelingen. Het is namelijk nooit uit te sluiten dat instemming is gegeven vanuit een gevoel van angst voor consequenties of dwang.

Illustratie van Lamiae el Hajjajin ontleend aan het besproken onderzoeksrapport.

Wie is verantwoordelijk?

Het is belangrijk om de verantwoordelijkheid voor het (voorkomen van) grensoverschrijdend gedrag bij medewerkers te leggen, schrijven de onderzoekers, want de PIW'ers dienen de veiligheid en het welzijn van de gedetineerden te waarborgen. Ook is het essentieel om meldingen van grensoverschrijdend gedrag te faciliteren, zowel van slachtoffers als omstanders, van gedetineerden en van medewerkers. Een melding is niet zo vanzelfsprekend als op papier lijkt. De drempel kan om allerlei redenen hoog zijn. Slachtoffers kunnen (terecht) bang zijn dat ze niet geloofd worden of dat ze als medeschuldig worden gezien; seksueel misbruik gaat immers nog steeds vaak gepaard met 'victim blaming'. Dat houdt in dat slachtoffers (deels) verantwoordelijk worden gehouden voor wat hen is overkomen, bijvoorbeeld omdat ze onvoldoende zouden hebben gedaan om hun slachtofferschap te voorkomen of het zelfs zouden hebben uitgelokt.

Een andere barrière voor melding is dat gedetineerden

bang kunnen zijn voor negatieve consequenties, zoals overplaatsing of verlies van een baantje, zeker als zij dit al eens hebben zien gebeuren. De onderzoekers citeren een geïnterviewde vrouw: "En die medewerker, die zat gewoon te zoenen met een gedetineerde en dat had ik gezien. En toen had ik dat ook verteld en toen ben ik ook meteen hupla, overgeplaatst."

Door de knieën

Gedetineerden die in het onderzoek aan het woord komen, zijn vaak kritisch op inspectie van (en in) het lichaam, bij de intake, wanneer ze vanuit de politiecel in de justitiële inrichting komen. Het proces van visitatie geeft veel gedetineerde vrouwen een onveilig gevoel. Visitatie en het contact met de (vrouwelijke) 'badmeesters' (medewerkers van de Binnenkomst Afdeling Delinquenten, 'het BAD') is de eerste ervaring die mensen hebben bij binnenkomst in detentie. Vaak is dit al een moment van angst en radeloosheid, zeker als het iemands eerste detentie is.

VAN ZON & QUINT
ADVOCATEN

Zowel binnen als buiten de rechtszaal schuwen wij niet de juridische strijd aan te gaan en maken daarbij maximaal gebruik van alle mogelijkheden die de wet ons biedt.

- ook "pro deo" -

Wij behandelen alle soorten zaken van politierechter tot meervoudige kamer. In het bijzonder hebben wij ons gespecialiseerd in:

- voorlopige hechtenis;
- Encrochat/Sky/Anom;
- vermogensdelicten;
- gewelds-/levensdelicten;
- beklagzaken/detentie(fasering).

Yannick Quint 06 57 68 35 75
 Peter van Zon 06 57 68 35 96
 Grace (kantoor) 040 720 02 08
 E-mail info@vanzonquint.nl

DE DIRECTEUR VAN DE DIENST JUSTITIËLE INRICHTINGEN REAGEERT

De politiek verantwoordelijke staatssecretarissen Coenradie (PVV) en Struycken (NSC) hebben tot op heden noch in de Kamer noch elders gereageerd op de uitkomsten van het onderzoek naar sociale veiligheid in vrouwengevangnissen. Wel heeft directeur Wim Saris van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) begin februari in een interview in de Volkskrant gereageerd op het onderzoek van de Leidse criminologen. Maar in plaats van het boetekleed aan te trekken over hoe het onder

zijn bewind in de vrouwenbajesen zo uit de hand kon lopen op het vlak van sociale veiligheid, neemt hij de vlucht naar voren en komt met een handvol beloftes voor verbetering. Zoals vaste telefoons op cel en bodyscans voor visitatie. Opmerkelijk is zijn quote: “We plaatsen gedetineerden niet meer standaard over na een ongegronde klacht.” Let op het bijvoeglijknaamwoord ongegrond. Tekenend voor de machocultuur waar DJI nu juist afscheid van zou moeten nemen.

De badmeesters hebben dan ook vaak te maken met mensen die gespannen en gestrest zijn, of zelfs zodanig overstuur dat ze niet kunnen stoppen met huilen. Een gedetineerde vrouw staat dan naakt tegenover een geüniformeerde medewerker, die naar haar anus en vulva kijkt om te inspecteren of ze geen contrabande heeft verstoep. Ze moet bovendien drie keer door haar knieën buigen, met het idee dat er dan iets uit zou kunnen vallen (“Maar ik heb er nog nooit iets uit zien vallen”, wordt een badmeester geciteerd). Wanneer vrouwen ongesteld zijn, kunnen zij zich extra bewust zijn van hun lichamelijke hygiëne en nog meer schaamte ervaren; zeker wanneer ze in politiedetentie hebben gezeten en langere tijd niet hebben gedoucht. Een andere belastende factor is een geschiedenis van fysiek of seksueel misbruik, waarmee veel vrouwen in detentie te maken hebben gehad.

Overbeveiliging op de terroristenafdeling

Transgenders
In een apart hoofdstuk besteden de onderzoekers aandacht aan ‘De tweedeling van gender in het gevangensysteem’, waarbij de situatie van transgenders aan de orde komt. Dat de actualiteit over het verblijf van die personen in detentie inmiddels de toestand

die de onderzoekers beschrijven heeft achterhaald (na het recente incident in Ter Peel waarbij een vrouwelijke PIW’er in elkaar werd geslagen door een transvrouw), blijkt wel uit deze bevin- ding: “We hebben geen aanwijzingen gevonden dat dit fysieke veiligheidsproblemen oplevert; wel kan het sociale spanningen opleveren (vooral tussen gedetineerde personen onderling)”. Ook gaven medewerkers ten tijde van het onderzoek nog aan dat PI’s voor vrouwen als een veiligere plek worden gezien voor de detentie van transgender personen die nog geen volledige transitie hebben doorgemaakt, dan PI’s voor mannen. De vraag is of daarover nog steeds zo wordt gedacht (zie ook het opinieartikel op pagina 14).

Commissies van Toezicht
Uiteraard besteedt het rapport van de Leidse onderzoekers aandacht aan de Commissies van Toezicht. Zowel gedetineerden als personeel geven aan dat gedetineerden de weg naar de CvT’s niet goed weten te vinden (en dus de zo belangrijke mogelijkheid van beklag niet kennen). “Sommige gedetineerde personen geven ook aan niet voor zichzelf op te durven komen of in beklag te gaan uit angst voor de repercussies, namelijk dat personeel zich negatiever zou kunnen opstellen en privileges af zou kunnen nemen.” Dit sluit naadloos aan op de bevindingen die wij eerder in de

Bonjo over de CvT’s publiceerden en is een zeer verontrustend beeld. De onderzoekers concluderen ‘dat de afstand tussen de CvT’s en gedetineerden te groot is voor de CvT’s om een rol te kunnen spelen in het waarborgen van sociale veiligheid’. Dit is een ernstige diskwalificatie van de CvT’s in een wetenschappelijk rapport. Welke gevolgen zullen hieruit worden getrokken?

Aanbeveling: Sta seksuele hulpmiddelen toe

Vertrouwenspersoon
Positief is dat PI Nieuwersluis per 1 oktober 2023 een vertrouwenspersoon voor gedetineerden heeft aangesteld. Helaas is Nieuwersluis vooralsnog een uitzondering. Een argument dat hiertegen wordt gegeven is dat alle PIW’ers meteen zouden weten waarover het gaat op het moment dat een gedetineerde met de vertrouwenspersoon zou praten (namelijk over grensoverschrijdend gedrag). Daarom dus maar niet doen?
Dat lijkt te gemakkelijk. Wel wordt er in PI Ter Peel gewerkt met ‘portefeuillehouderschap’. Dat wil zeggen dat één van de leden van de Commissie van Toezicht seksueel grensoverschrijdend gedrag in zijn portefeuille heeft. De vertrouwenspersoon functioneert als sparringpartner voor gedetineerden en heeft een eigen brievenbus op de verblijfsafdelingen (waarvan alleen zij de sleutel heeft). Als een gedetineerde een melding wil doen of een klacht wil indienen (bijvoorbeeld over grensoverschrijdend gedrag) kan de vertrouwenspersoon advies of hulp bieden.

Terroristenafdeling
Het laatste beschrijvende hoofdstuk gaat over de terroristenafdeling (TA) in de PI Zwolle, waar dertien teruggekeerde ‘vrouwen van IS’ gedetineerd zitten. De kritiek in dit hoofdstuk is niet mals. “Op basis van onze

AANBEVELINGEN

Het onderzoeksrapport besluit met zeven bladzijden aan aanbevelingen. Te veel dus om hier in extenso weer te geven. Daarom pikken we de meest concrete eruit:

- * Sta seksuele hulpmiddelen zoals pornografie en vibrators/dildo’s toe in detentie. Beperk de beschikking hierover alleen als daar gegronde redenen voor zijn.
- * Train vaardigheden zodat medewerkers kunnen reageren op seksueel getinte uitingen of uitingen van verliefdheid van gedetineerden. Maak bespreekbaar hoe medewerkers om kunnen gaan met seksueel gedrag van gedetineerden (seks of zelfbevrediging).
- * Verbeter de informatievoorziening over regels met betrekking tot seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- * Verschaf informatie waar mensen terecht kunnen met vragen of zorgen en om melding te doen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Zorg dat deze informatie in verschillende talen beschikbaar komt.
- * Het huidige visitatieproces is inherent onveilig en dient daarom zoveel mogelijk beperkt te worden. Vervang de fysieke visitatie door bodyscans.
- * Verbeter de procedurele rechtvaardigheid bij voorgenomen overplaatsingen van gedetineerden naar een andere PI.
- * Dring het gebruik van de isoleercel verder terug. Het is schadelijk voor de (mentale) gezondheid van de opgeslotene en biedt hooguit schijnveiligheid.
- * Plaats gesloten brievenbussen op elke afdeling voor communicatie met de Commissie van Toezicht (CvT) waarvan alleen leden van de CvT een sleutel hebben. Plaats brievenbussen uit het zicht van personeel, zodat gedetineerden zoveel mogelijk anoniem melding kunnen doen.

observaties op de TA en interviews met medewerkers en gedetineerde vrouwen concluderen we dat deze afdeling speciale aandacht behoeft en er specifieke zorgen leven als het gaat om sociale veiligheid.” Een belangrijke constatering is bijvoorbeeld dat zowel medewerkers als gedetineerden ‘overbeveiliging’ ervaren: de mate van beveiliging staat niet in verhouding tot het mogelijke risico en gevaar van de vrouwen.

Tot slot is er nog het grote ongemak van de isoleercel. De onderzoekers wijzen op de schadelijke effecten, terwijl opsluiting in de isoleercel slechts schijnveiligheid creëert. Bij preventie van suicide of automutilatie dient het gebruik vooral de gemoedsrust van personeel. Die gaat dan ten koste van de mentale gezondheid van degenen die erin worden geplaatst.

in ’t kort

- * Criminologen hebben onderzoek gedaan in de vrouwengevangnissen Nieuwersluis, Ter Peel en Zwolle.
- * Zij concluderen dat de sociale veiligheid niet op orde is.
- * Veel gedetineerden weten niet bij wie en hoe ze grensoverschrijdend gedrag kunnen melden.
- * Op de Terroristenafdeling in Zwolle is sprake van overbeveiliging.
- * De onderzoekers geven concrete voorstellen ter verbetering (zie het kader ‘Aanbevelingen’).
- * Het onderzoek was onafhankelijk, maar in opdracht van DJI. Deze instantie is nu aan zet om de aanbevelingen om te zetten in beleid.

Hilkens
Advocaten

Wil je naar huis?

Mr. Rick Engwegen

- strafrecht
- jeugd(straf)recht
- personen- en familierecht

T 0475 485 080 • M 06 10 71 93 62

hilkens.nl

Bereikbaar | Vindingrijk | Daadkrachtig

DEKENS & AYTEMUR
STRAFRECHTSADVOCATEN

Weteringschans 108A
1017 XS Amsterdam
www.dacrime.nl
info@dacrime.nl
+31 (0)20 210 32 32
Dekens: 06 2139 7793
Aytemur: 06 3364 9758

Seksueel geweld, mishandeling en verwaarlozing bij vrouwen in detentie

‘We konden niet meteen geloven dat dit in Nederland gebeurt’

In 2020 meldde een ex-gedetineerde zich bij Loonstein Advocaten met een schokkend verhaal: tijdens haar detentie in PI Nieuwersluis zou ze zijn verkracht door een bewaker. Het bleek geen op zichzelf staand incident binnen Nederlandse vrouwengevangenissen. Mr. Johan Oosterhagen en Mr. Hannah Hendriks, advocaten van dit kantoor, verzamelden tientallen soortgelijke meldingen van (voormalige) vrouwelijke gedetineerden die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld, mishandeling en medische verwaarlozing. Inmiddels staan ze zo’n vijftig vrouwen bij in een collectieve zaak.

Ger van der Veen

Doel van de advocaten is structurele misstanden aan het licht te brengen en herhaling in de toekomst te voorkomen. Ook zaken als het overlijden van Suzanne de Vries in PI Ter Peel, waarvan inmiddels een medisch deskundige heeft vastgesteld dat haar overlijden te voorkomen was geweest als de medische zorg binnen de instelling naar behoren was geweest, en de recente veroordelingen van bewakers in Utrecht, zijn onderdeel van hun strijd voor gerechtigheid.

Door de grote groep van vrouwelijke gedetineerden die jullie bijstaan, wordt er binnen de advocatuur al gesproken over de verdedigers van het vrouwenrecht. Hoe beoordelen jullie dat, hindert het jullie niet bij andere zaken?

Mr. Oosterhagen neemt het woord: “We hebben inmiddels zoveel vrouwen gesproken en verlenen bijstand aan zoveel mensen dat ook collega-advocaten ons weten te vinden. Het heeft ons wel veel gebracht in de wereld van de advocatuur. De collega’s weten echt van ‘oh, zij houden zich heel specifiek bezig met deze misstanden’. Wat we ook hebben gemerkt is dat collega-advocaten niet

precies weten hoe ze met bepaalde dingen moeten omgaan. Ze zijn strafadvocaat. Ze staan

We hebben inmiddels zoveel vrouwen gesproken

iemand bij in een strafzaak waar de gedetineerde wordt verdacht van een strafbaar feit. Of ze staan iemand bij in een beklagzaak en dan krijgen ze ineens te maken met een cliënt die seksueel misbruik meemaakt. In dat soort gevallen vinden ze onze opgebouwde kennis heel prettig.”

Toen jullie cliënt in 2020 een heftig verhaal had over een verkrachting binnen de gevangenis, twijfelden jullie toen daaraan?

“We zijn dat verhaal gaan toetsen. En best kritisch. Want wij konden het ook niet meteen geloven, omdat we dachten, gebeurt dit in een Nederlandse gevangenis? Gaandeweg kregen we het vertrouwen dat dit wel zo was, dat het gebeurd was. We hadden ook best wat aanwijzingen vanuit onder meer het medisch dossier.

Mr. Johan Oosterhagen en Mr. Hannah Hendriks

En op een gegeven moment belde ook de politie ons over deze zaak. Later bleek dat het een veel grotere zaak was, waarbij er uiteindelijk zes andere slachtoffers over een langere periode van seksueel misbruik in beeld waren in relatie tot de betrokken bewaker. Toen zijn wij gesprekken gaan voeren. We hebben misschien wel tweehonderd ex-gedetineerde of gedetineerde vrouwen gesproken. Zij bevestigden allemaal die cultuur van onveiligheid. Dat ging van het begluren door het luikje, tot opmerkingen, tot ranzige verkrachtingen.”

Op basis van de aangiften van jullie cliënten zijn inmiddels bewakers vervolgd. Wat kunnen jullie daarover zeggen en is hiermee ook de omvang van het misbruik in beeld?

“We kwamen er al snel achter dat deze cliënt uit 2020 helemaal niet de enige was. Talrijke andere mensen meldden zich bij ons en wij hebben allerlei aangiftes gedaan voor verschillende vrouwen. Sommige leidden tot strafvervolgning, sommige niet. In november 2024 zijn twee bewakers in zes zaken veroordeeld. De een tot een gevangenisstraf van vier jaar, de ander tot vijftien

maanden. Echt forse straffen. En recent, in december 2024, heeft het Hof besloten dat de bewaker die betrokken was bij de zaak uit 2020 strafrechtelijk moet worden vervolgd. Niet meer in de oorspronkelijke zaak van die vrouw in 2020, want die is inmiddels overleden, maar wel namens een andere. En dat ging om iets dat in 2010 plaatsvond, dat is vijftien jaar geleden. Dus de omvang van de misstanden is heel veel groter. Inmiddels zijn meerdere bewakers beoordeeld en worden zaken opgepakt van vijftien tot twintig jaar geleden.”

Gezien de omvang van dit probleem, zouden er toch signalen bij de directie en de Commissie van Toezicht moeten zijn binnengekomen.

“We kunnen concluderen dat de Commissie van Toezicht in de periode waarin seksueel misbruik met regelmaat plaatsvond, niet heeft ingegrepen. De Commissie van Toezicht zegt hierover zelf dat zij geen meldingen heeft ontvangen. Daaruit volgt een actieve verplichting voor de Commissie van Toezicht om te zorgen dat vrouwen zich in de toekomst wel tot haar wenden. Ondanks dat een deel van de vrouwen zich niet

**KNOESTER
VAN DER HUT
& ALBERTS**
ADVOCATEN

“Door professionals verkozen tot **beste** strafrechtkantoor van Zuid Holland”.

Specialisten strafrecht met een bijzondere deskundigheid op het gebied van TBS, zowel voor personen die nog verdachte zijn of die reeds TBS hebben.

Telefoon 070 20 59 160

tot de Commissie van Toezicht heeft gewend na seksueel misbruik, moeten er wel voldoende signalen zijn geweest om actie te ondernemen.”

“Die signalen zijn klaarblijkelijk gemist”, vult Mr. Hendriks het verhaal van haar collega aan.

De Commissie van Toezicht geeft aan dat ze zaken niet heeft opgepakt omdat het niet om beslissingen van de directeur ging.

“Dat is een algemeen gebrek in het beklagrecht, dat het alleen maar toeziet op die beslissingen van de directeur. En daar valt dus heel veel niet onder. Zoals bijvoorbeeld seksueel grensoverschrijdend gedrag, dat is geen beslissing. En dan kan de commissie inderdaad heel makkelijk zeggen dat ze er niet over gaat.”

De Commissie van Toezicht heeft niet ingegrepen

“Wat mij in bredere zin bij de beklagzittingen van de Commissies van Toezicht opvalt”, vervolgt Mr. Hendriks, “is dat deze te weinig eigen onderzoek instellen en dat zij zich er gemakkelijk van af maken door alles te geloven wat de directeur naar voren brengt, zonder om een echte onderbouwing te vragen. Reden dus ook om de vrouwen in het kader van het voorliggende

probleem in te laten zien dat de oplossing ervan niet gezocht moet worden bij die Commissie van Toezicht. Of bij de medische beroepsprocedure bij de RSJ.”

“Als het gaat om echt serieuze problemen, moet je het zoeken bij de civiele rechter, een strafrechter of een medisch tuchtcollege. Ja, en hoe overtuig je getroffen vrouwen daarvan? Ik denk vooral door ze te informeren. Mensen die in detentie zitten, komen vaak alleen maar in aanraking met strafrechtadvocaten. En die hebben over het algemeen weinig kennis over civiele zaken.”

En hoe zit het dan met de rol van de directie, die moet toch ook toezien op het naleven van de gedragsregels en de instructies aan het personeel?

“Daar haalt u een essentieel punt aan”, zegt Mr. Oosterhagen. “We zien in de praktijk dat van regels wordt afgeweken en dat die niet strikt worden nageleefd, waardoor de bewaker heel belangrijk wordt. Het werkt machtsmisbruik en seksueel misbruik in de hand. En dat zien we ook in de strafzaken die er zijn geweest. Bijvoorbeeld als je de uitspraak van de rechter leest in een zaak

van november 2024. Nadat een bewaker buiten de regels om een vrouw heeft laten bellen met haar dochter, wordt ze vervolgens door hem seksueel misbruikt. Dat is een soort beloningssysteem. Zo van, ik moest als gedetineerde er iets voor terugdoen, want hij heeft me extra laten bellen. En de bewaker trekt die macht door het niet navolgen van de regels naar zich toe. Dat is ongelooflijk slecht. Bovendien is het door die onduidelijke regels ook moeilijk voor andere medewerkers om hun collega's daarop aan te spreken.”

Diverse instanties en betrokken partijen doen nu aanbevelingen om dingen te verbeteren, zien jullie daarvan al resultaten?

Mr. Hendriks geeft aan dat hiervan nog weinig zichtbaar is. Om een voorbeeld te noemen: de gedragscode voor het personeel in Nieuwersluis zou zijn gewijzigd, maar als betrokken advocaten hebben zij die nieuwe code nog niet ontvangen. Zodoende kunnen ze die ook niet beoordelen. En je kan wel een nieuw document opstellen, maar het gaat erom dat de cultuur verandert. “We begrijpen dat gedetineerden

niet goed worden geïnformeerd over doorgevoerde aanbevelingen. Dat is een essentiële factor. Als vrouwen niet weten dat er iets is veranderd, heeft een aanpassing niet veel effect.”

Het OM neemt het heel serieus

“Een belangrijke boodschap die wij na onze inspanningen van de laatste vijf jaar willen uitdragen”, verwoordt Mr. Oosterhagen, “is dat vrouwen hierdoor wel vertrouwen krijgen in het functioneren van die strafrechtelijke aanpak van de misstanden. Dus dat het melden van deze ingrijpende gebeurtenissen helpt. Melden in de eerste plaats bij iemand die ze vertrouwen. Dat kan een advocaat zijn. Ook kunnen ze het toevertrouwen aan de politie, want het heeft de aandacht bij de politie. De politie weet inmiddels door de publiciteit rond deze zaken wat er in een gevangenis kan gebeuren. Het OM neemt het heel serieus en verdachten worden echt wel vervolgd. Je bent nooit te laat om het melden, want ook zaken van

Begluren door het luikje, opmerkingen, ranzige verkrachtingen

achtien jaar geleden worden gewoon vervolgd.

“De strafrechtelijke veroordelingen en de recente rapporten laten zien dat het melden van misstanden belangrijk is. Gedetineerde vrouwen moeten weten dat zij door de politie, het Openbaar Ministerie en advocaten worden geloofd. Inmiddels is breed bekend wat er in een vrouwengevangenis kan gebeuren. Dat moeten vrouwen nu weten en dat moet wat ons betreft de boodschap zijn: dat ze worden geloofd.”

Op de toegezegde aanpassingen en in hoeverre de aanbevelingen zijn opgevolgd, komt de Bonjo in het volgende nummer uitgebreid terug.

in 't kort

- * Twee advocaten verzamelden tientallen meldingen van (voormalige) vrouwelijke gedetineerden die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld, mishandeling of medische verwaarlozing.
- * In dit interview geven de advocaten aan dat de Commissies van Toezicht niet ingrepen en ook directies geen positieve rol speelden in deze zaken.
- * De advocaten stellen dat de Commissies van Toezicht niet het juiste adres zijn voor klachten over seksueel wangedrag.
- * Het melden van misstanden helpt, zeggen de advocaten, want de politie en het Openbaar Ministerie nemen meldingen zeer serieus.

'Scherp en Doordringend'

Mr. MARTIN IWEMA

Strafrecht en Detentierecht
ook pro deo - overal in het land

tel: 06 4640 5371
mail: iwema@fiadvocaten.nl

FeinerIwema Advocaten
Westersingel 50 B
3014 GV Rotterdam

ADVOCaat DETENTIERECHT
MET LANDELIJKE PRAKTIJK

- Rapport
- Ordemaatregel
- Promoveren/degraderen
- Bezoek zonder Toezicht
- Urinecontrole
- Plaatsing in afzondering
- Fasering
- Verlof
- Overplaatsing
- Commissie van Toezicht
- RSJ

Bel bij vragen vrijblijvend op
telefoonnummer **043 799 9062**

mr. R.I. Kool, advocaat

Advocatenkantoor
Kool

Vrouwen aan beide kanten van de tralies niet veilig

Tijd voor een Extra Transgender Voorziening

Hoe kan het ministerie van Justitie het beste omgaan met de groeiende groep transgender gedetineerden? Een geweldsexplosie door een transvrouw in vrouwenbajes Ter Peel zet het debat op scherp. Tijd voor een Extra Transgender Voorziening.

Sybilla Claus

Een ambulance moest eind april een bewaarster afvoeren vanuit de grootste vrouwen-gevangenis. Een transvrouw (een biologische man) was uit zijn dak gegaan en had haar mishandeld. Bronnen vertelden aan De Telegraaf dat 'de cipier fysiek totaal niet opgewassen was tegen haar potige aanvaller en dat er tanden uit haar mond zijn geslagen'.

Zulk grof geweld als in PI Ter Peel is in Nederland nog nooit vertoond, bevestigt een oud-gevangenisdirecteur. Geweld door vrouwen in de bajes is zeldzaam. Zelfs in de zwaarbewaakte terroristenafdeling van de PI Zwolle, waar zo'n dertien moslima's hun straf uitzitten, zijn volgens een medewerker 'in de anderhalf jaar dat ik hier nu zit, misschien twee theekopjes gesneuveld'. Dat zegt hij in een recent onderzoek dat de Universiteit Leiden uitvoerde in opdracht van DJI (zie het artikel op pagina 10/11). Het geeft aan hoe anders het gedrag van vrouwen is, en dat geldt ook voor hun criminaliteitspatroon.

Feiten en cijfers

Volgens een schatting van het CBS waren er in in Nederland in 2023 151.000 mensen boven de 15 jaar die zich transgender noemen. Dit groeiend fenomeen vergt ander beleid van de Dienst Justitiële Inrichtingen(DJI). DJI stelt echter dat er weinig transgenders gedetineerd zijn. Kanttekeningen daarbij zijn: DJI zegt ook dat het deze personen niet registreert. En ex-gedetineerde Abigaël, die met de Bonjo sprak (zie artikel op pagina 3), zegt dat zij 3 transvrouwen had op haar leefafdeling van 40 vrouwen. Dat is 7,5 procent. Tot slot is belangrijk om te weten dat tegenwoordig bijna alle transvrouwen hun penis behouden, aldus onderzoek uit het Verenigd Koninkrijk.

Tel daarbij op dat onder de transvrouwen langgestrafte moordenaars zitten en vrouwen juist vaak snel weer vrijkomen. Dat betekent dat hun aan-

wezigheid impact heeft op honderden vrouwen. Die zijn veelal slachtoffer van (seksueel) geweld geweest. Eén transgender is zelfs voorzitter van Gedeco Ter Peel. Dat werpt een flinke barrière op om te klagen over deze persoon.

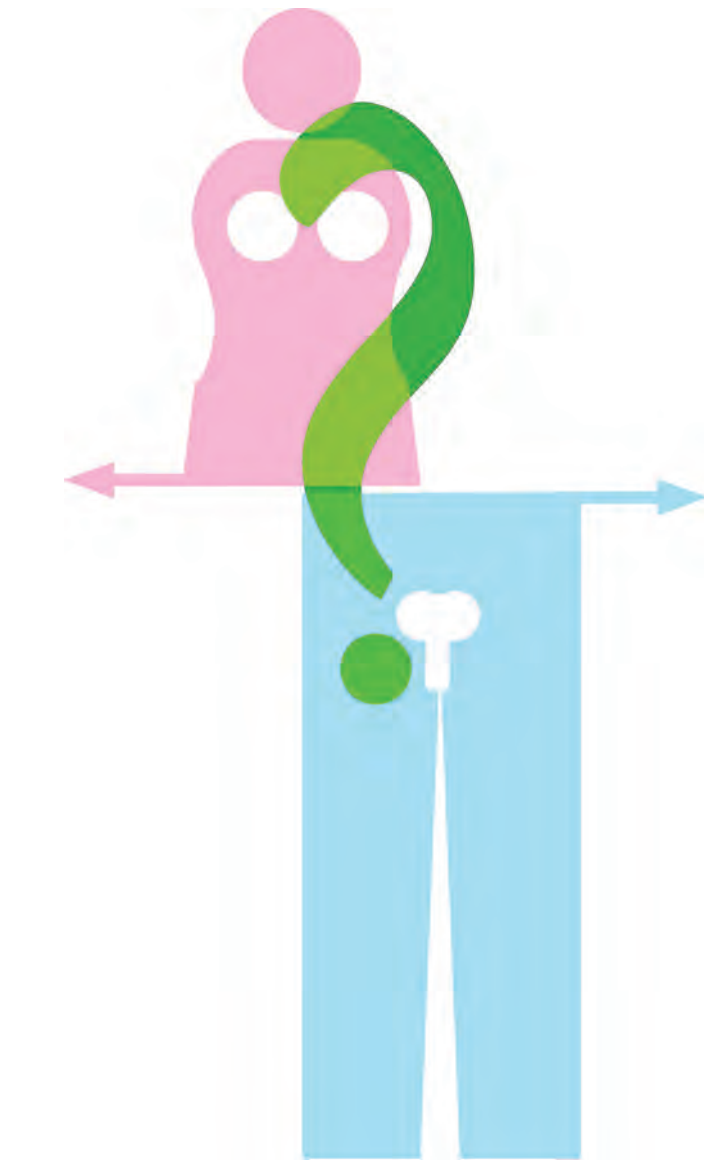
Wie vraagt vrouwen naar hun mening?

Hoe komen al die transgenders ineens tussen de vrouwen? Er waren altijd al criminele transvrouwen, maar die werden voorheen, naar ieders tevredenheid, geplaatst op een Extra Zorg Voorziening (EZV), in de mannenbajes. Ook de twee ex-gedetineerde transpersonen die Pauline Jacobs interviewde voor haar onderzoek Transgender achter de deur (2022) – Daisy en Laila (pseudoniemen) – waren blij met plaatsing op een EZV.

Het valt op dat in de academische wereld uitsluitend meningen te horen zijn die het welzijn van biologische mannen voor ogen hebben. "Zij zijn als transvrouw zo kwetsbaar en hebben specifieke noden", zegt hoofddocent strafrecht Jacobs van Tilburg University. Zij sprak voor dat onderzoek niet met gedetineerde vrouwen. Overziend wat er bekend is, meent een mij bekende strafrechter zelfs dat nog nooit naar de mening van gedetineerde vrouwen hierover is gevraagd. Dat gebeurde evenmin in het genoemde onderzoek van de Universiteit Leiden. Dat bevestigde wel dat veel vrouwen bang zijn hun zorgen uit te spreken uit angst voor overplaatsing of een slechte aantekening.

Mistige taal versus biologische realiteit

Waar komt het fenomeen vandaan, dat steeds meer mannen zich vrouw voelen en een plek tussen vrouwen opeisen? In vrouwensport gebeurt exact hetzelfde. In opvallend verhullende taal. Transgenders in de sport betekent dan eigenlijk 'mannen willen winnen in vrouwensport'. Transgenders achter slot en grendel betekent 'mannen willen in de vrouwenbajes'. Dat mannen

die zich vrouw voelen echte vrouwen kansen en medailles ontnemen, belemmert hen niet. In Nederland gooiden door deze oneerlijke concurrentie darters Anca Zijlstra en Eileen de Graaf hun pijltjes erbij neer. Rugbyvrouw Elena King scheurde haar kniebanden in een ereklasse-wedstrijd, door een tackle van een transvrouw van de Bredase tegenpartij. "Ik gilte het uit. Een vrouw is zo sterk niet", zegt King. Hij speelt door, zij ligt eruit.

De geweldsexplosie in Ter Peel heeft vast meer ogen geopend over de realiteit van biologische man-vrouwverschillen. Maar wat doen we met transgenders die er heel vrouwelijk uitzien, vragen degenen die opkomen voor de zwaksten. Het antwoord: Zelfs vrouwelijk uitziende mannen blijven man. De kern is dat elke man die de puberteit heeft doorlopen, een groot fysiek voordeel heeft. Gescheiden detentie is nodig vanwege de fysieke verschillen tussen de geslachten, niet om een glijdende schaal van stereotypes. Want wat is 'vrouwelijk'? Make-up, lang haar, lange nagels, of ander stereotiep gedrag? Daarom gaat biologie

altijd voor en is ze al eeuwen de basis voor naar geslacht gescheiden detentie.

DJI wisselt van beleid

Waarom is dit beleid van gescheiden detentie opgegeven? Van Pauline Jacobs weten we dat DJI niet meer alleen naar een 'V' in het paspoort kijkt, maar ook naar 'gender-gerelateerde fysieke kenmerken, aard van het delict, psychische en lichamelijke problematiek van de gedetineerde en diens eigen voorkeur'. Het vergeten criterium is wederom: wat vinden vrouwen ervan om te moeten leven met steeds meer potentieel gevaarlijke transvrouwen?

In Engeland, Wales en de Verenigde Staten is de helft van de transgender gevangenen zedendelinquent of hoort bij de gevaarlijkste categorie gestraften, blijkt uit onderzoek. Gaat Nederland die kant op? Een man (40) uit Veendam die acht miljoen foto's en video's bezat van kinder- en dierenporno kreeg in maart 3,5 jaar plus tbs. Tijdens het proces meldde de rechter dat hij 'in transitie is en als vrouw wil worden aangesproken'. Rechter en RTV-Noord

voldeden direct aan zijn verzoek. Zou hij nu ook meetellen bij de vrouwelijke misdaadcijfers?

Op weg naar een oplossing

Nu is er dan die ernstige mishandeling van een bewaarster in Ter Peel, waarover DJI in feite niets zegt. Maar zwijgen is weggijken. Het is tijd om dit uitdijend probleem aan te pakken, via een transparant debat in de Tweede Kamer. We weten dankzij de interviews met Xenia en Abigaël dat gemengd detineren voor vrouwen demoraliserend werkt. Dat het een klimaat van angst versterkt, dat privacy en waardigheid verloren gaan en de fysieke veiligheid van vrouwen gevaar loopt.

Op grond van Europese gevangenisregels en de zogeheten Nelson Mandela Rules van de Verenigde Naties moeten vrouwen vanwege hun fysiek kwetsbare positie te allen tijde separaat worden gedetineerd. Natuurlijk moeten pesten en geweld in mannengevangenis worden bestreden en verdiensten kwetsbare mannen beschermen. Maar vrouwen ook. Nu worden zij gebruikt als buffer om kwetsbare mannen te helpen. De eenvoudigste oplossing is om alle transgenders bij elkaar te plaatsen. Op een nieuwe, aparte afdeling: de Extra Transgender Voorziening.

Sybilla Claus is antropoloog en onderzoeksjournalist

Sybilla Claus

THE UNDERGROUND POET

De sterkste schakel verbroken

Hier in de gevangenis kennen ze mij als The Underground Poet. De ontdekking van poëzie was voor mij vergelijkbaar met het vinden van een geloofsovertuiging. Ik voelde me gered. Niet zozeer in Bijbelse zin, dat je gezegend wordt met het eeuwige leven in een hiernamaals, maar met verlossing in dit leven (zelfs als je ter dood bent veroordeeld). Jarenlang, terwijl ik in deze eenzame gevangenis zat, bevond ik me in een diepe, donkere plek in mezelf, opgesloten in een ander soort gevangenis. Ik voelde me verloren, eenzaam, hulpeloos en alleen. De gedachte aan wat ik had gedaan en de pijn van de familie van het slachtoffer die ik me inbeelde, waren elke dag bij me. Ik was verdrietig om wat ik had gedaan, maar ook boos omdat ik ben geboren waar ik ben geboren (en in de tijd waarin ik ben geboren), waar de mensen die op mij

leken werden gescheiden van de rest en werden gesorteerd als in een wegwerpmaatschappij, waarin mensen net zo gemakkelijk worden weggegooid als lege melkpakken en blikjes frisdrank. Door dit gevoel begon ik de gevangenis in mijn land te zien als een menselijke vuilnisbak, met mezelf helemaal onderin het afval – afgenomen van vrienden, familie en de gemeenschap. Ik voelde me alleen te midden van velen.

Weinig echte criminelen
Want we waren hier met velen. En ik dacht toen dat we niet in staat waren om onszelf of elkaar te helpen. Op een gegeven moment drong het tot me door: van de vele mensen in de gevangenis waren er maar weinigen die hier echt thuis hoorden, die voldeden aan het beeld van de ‘echte crimineel’. Velen waren gewoon jeugd-delinquenten die niets meer dan begeleiding, aandacht en gene- genheid nodig hadden. Velen

Langston Hughes

waren geestesziek, lang ver- waarloosd, onbehandeld en niet volledig schuldig aan hun misdrijf. Velen waren drugsver- slaafd, gedreven door verlan- gens die ze niet konden contro- leren, maar die zouden kunnen afkicken.

Ook hier, waren de arme, hon- gerige daklozen die als vuilnis van straat waren geveegd

omdat ze een smet op hun stad waren en die vervolgens beschuldigd werden van mis- daden in een antwoord op de vele onopgeloste misdaden. Hier waren de verstandelijk gehandicapten, misschien wel het kwetsbaarst en het meest in de steek gelaten door hun onvermogen om bij hun eigen verdediging te helpen. En, tot slot, oververtegenwoordigd in

de groep veroordeelden waren de analfabeten, de mensen zonder opleiding en degenen die nooit vaardigheden hadden geleerd. Drie categorieën waarin ikzelf paste: ik heb de middelbare school niet afge- maakt en was blijven hangen op lagere schoolniveau. Het zou jaren kosten voordat ik goed zou leren lezen.

Het duurde lang en kwam lang- zaam, maar voor het eerst voelde ik dat mijn leven op een echte en betekenisvolle manier veranderde. Lezen gaf me kracht. En op een dag pakte ik Langston Hughes op en was drie keer gezegend. Ten eerste schreef hij prachtig. Ten tweede sprak hij de waarheid over macht. En ten derde hielp hij me te beseffen dat ook ik een plek heb op deze wereld. Die prachtige, zwarte dichter had de sterkste schakel verbro- ken van de keten die me gevan- gen hield: het gevoel geen stem te hebben.

The Underground Poet is een van de langstzittende ter dood veroor- deelde mensen in de Verenigde Staten en ter wereld. Deze columns worden speciaal voor de Bonjo door hem geschreven.

BEL BONJO
GRATIS!
0800
3334446

M. W. Bouwman
STRAFRECHTADVOCAAT

- Gewelddelicten, levensdelicten, diefstal, overval, zeden, mensenhandel, gijzeling, opiumwet, wapens.
- TBS en PIJ, VI-procedures, ISD.
- Beklagcommissie en RSJ.

Tel. 06 422 42 42 1 / 085 30 34 31 3
advocatenkantoorbouwman.nl

Papiamentu · English · Français · Deutsch

Strafrechtadvocaat
mr. Mohamed Rafik

- Levensdelicten
- Drogzaken
- Terrorisme
- Gewelddelicten
- Ontnemingszaken
- Uitlevering
- Overlevering
- Vermogensdelicten
- Verkeersdelicten
- Zedenzaken
- Fraude
- TBS
- Beslag
- Detentierecht

Nederlands
English
عربي (Arabisch)
Tamazight (Berbers)

06 18 35 66 29
rafik@kvrzadvocaten.nl

PENN

ADVOCATEN

"Sinds 2004 gefocust op het strafrecht. Duidelijke advisering en strategiebepaling in alle soorten strafzaken. U kunt ons ook bellen als u vrijblijvend wil kennismaken"

Wij houden deze volgorde voor ogen:

1. Ken het recht
2. Ken het dossier
3. Verplaats je in je cliënt
4. Verplaats je in de rechter
5. Kies de juiste woorden

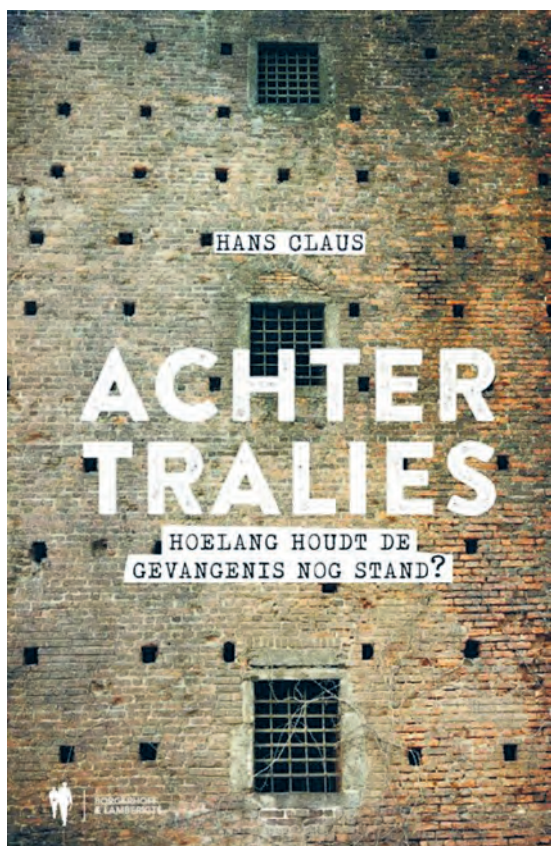
Wij behandelen alle soorten strafzaken en voeren de verdediging bij alle rechtbanken en hoven in het land. Op betalende basis, maar ook pro deo.

Daarnaast staan wij u graag terzijde in procedures bij:

- De beklagcommissie
- De selectiefunctionaris
- De RSJ
- De rechter in kort geding

Voor meer informatie:
Mr. D.M. Penn
088-2503200/06-29179198
www.pennadvocaten.nl

Hoe klein kan een bajes zijn?

Over kleinschalige justitiële voorzieningen in plaats van megagevangnissen

In zijn boek Achter tralies stelt de Belgische (ex-) gevangenisdirecteur Hans Claus de vraag hoelang de gevangenis in zijn huidige vorm nog standhoudt. Zijn droom is dat kleinschalige detentiehuizen de grote 'mastodonten' vervangen. De 35 gevangnissen in België – in Nederland 48 – zouden dan plaats moeten maken voor honderden detentiehuizen. In Europa zijn de laatste decennia meer van zulke initiatieven geweest. Onder meer in het samen met Claus opgezette project De Huizen, in Vlaanderen. Ook in Nederland zijn er meerdere kleinschalige justitiële voorzieningen, vooral voor jongeren.

Ronald Bos

In deze tijd met volle gevangnissen als gevolg van de 70 procent (!) drugs- en vermogens-gerelateerde delicten, stelt Hans Claus met zijn ruim dertig jaar ervaring als directeur in verschillende Vlaamse gevangnissen een aantal provocerende vragen. Waarom zitten softdrugs nog in het strafrecht? Waarom mogen gedetineerden niet op internet? Zou het zo erg zijn om smartphones toe te laten in de gevangenis? Er is volgens hem nooit aangetoond dat het aantal ontsnapingen zou toenemen.

Door zijn werk in de gevangenis Oudenaarde, met zes kleine secties voor zo'n twintig gedetineerden, was hij 'wel helemaal zeker dat de klassieke gevangenis weinig goed doet voor de gedetineerde'.

Claus: "De achterliggende problemen waarmee je kampt, die verdwijnen niet zomaar als je in een cel zit. Verschillende gedetineerden hebben me verteld dat dergelijke problemen juist groter worden in de cel, of erger nog: dat het probleem binnen

de cel was ontstaan."

Afschrikking?

De gevangenis is bedoeld om te straffen, maar dat ziet Claus niet als de enige functie van een gevangenisstraf. Het gaat ook om veiligheid: in de bajes zou een gedetineerde geen contact kunnen hebben met zijn kompanen, zijn de slachtoffers beschermd tegen verdere agressie, is de maatschappij beveiligd tegen aanvallen en aanslagen. En de straf zou een afschrikking zijn om de veroordeelde tot inzicht te brengen.

"De wetenschap heeft al meermaals aangetoond dat het afschrikkingseffect niet bestaat." In tegendeel, de gevangenis is eerder een 'leerschool voor de criminele mentaliteit', zegt hij. In een droom zag Claus gedetineerden normaal functioneren in een huis. "Ik stond samen met hen aan het aanrecht de afwas te doen. Ik zat een boek te lezen in de tuin, terwijl zij de bloemperken verzorgden." Zijn idee was dat de gevangenis van de toekomst een huis zou zijn; een kleinschalig detentiehuis.

Na jaren van voorbereiding begon in 2019 het project De Huizen en werden onder de vleugels van dit project de eerste kleinschalige 'transitiehuisen' geopend. Ze zijn bedoeld voor gedetineerden om het einde van hun straf door te brengen. Zogeheten detentiehuisen zijn er in België voor kortgestraften – straffen tot drie jaar – in het leven geroepen. Het zijn er nu vijf: Detentiehuis Kortrijk, Penitentie landbouwcentrum Ruiselede, Transitiehuis Enghien, Transitiehuis Gentbrugge, en Transitiehuis Leuven.

Met vergelijkbaar uitgangspunt als De Huizen werd in 2019 ook het Europese Rescaled ('iets kleiner of simpeler maken') opgericht, een beweging die op lange termijn alle gevangnissen wil vervangen door kleinschalige detentiehuisen. Rescaled beheert geen huizen, maar is een lobby-netwerk. Inmiddels nemen zeventien landen deel. Kleinschalig betekent maximaal dertig bewoners per locatie. Sommige voorzieningen kunnen meer mensen

KLEINSCHALIGE VOORZIENING (KV)

Een 'kleinschalige voorziening' is een locatie waar justitiële jongeren tijdens de periode van voorlopige hechtenis kunnen verblijven. Dit als alternatief voor een meestal verder weg gelegen Justitiële Jeugd Inrichting, ver van ouders, school en netwerk dus. In de KV verblijven jongeren tijdens de periode van vrijheidsbeneming zo dicht mogelijk bij het eigen leefsysteem en

in een laagbeveiligde setting. In de KV werken professionals, de jongere en zijn familie en netwerk samen aan wat nodig is om de kans op (terugval in) crimineel gedrag te verkleinen. De focus ligt op voorzetting van zorg en opleiding en het betrekken van het eigen netwerk. In de KV gelden strenge huisregels, waarmee de jongere vrijwillig akkoord moet gaan.

herbergen, maar werken met kleinere leefgroepen. In de praktijk gaat het meestal om acht tot vijftientwintig personen.

Begeleid wonen

In Nederland bestaan al sinds 1986 de bekende Exodus-huizen voor begeleid wonen, van de Stichting Exodus Nederland. Dat zijn er elf. Daarnaast zijn er sinds 2019 voor jongeren die met justitie in aanraking zijn gekomen de vijf Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd (KVJJ, zie kader). Er zijn ook nog veelal lokaal of regionaal georganiseerde voorzieningen:

Intermezzo Eindhoven, Beschermd Wonen Velden, Hostel Boschdijk in Eindhoven, Huis van Herstel Twente, Lister Graauwaart Utrecht, het Martien Schaaperhuis in Amsterdam, Neos Boutenslaan in Eindhoven, Spaarnevleugels in Hoofddorp en de Spetse Hoeve in Veerle. Het zijn al heel wat huizen, maar die honderden, of duizenden die nodig zijn om de gevangnissen te vervangen, zijn nog een verre droom.

In de volgende Bonjo brengen we een bezoek aan een van de kleinschalige voorzieningen.

Advocaten in strafzaken

Venlo 077 351 10 42

Strafzaken | Overleveringszaken | Tbs-zaken | Cassatiezaken

ADVOCATENKANTOOR PETKOVIĆ

Mw. mr. Šejla Petković
Advocaat

Door heel Nederland:

- Vreemdelingenbewaring
- Intrekking verblijfsvergunning
- Oplegging ongewenstverklaring, terugkeerbesluit en/of inreisverbod

Meer informatie:
advocatenkantoorpetkovic.nl

E sp@petkoviclaw.nl

M +31 (0)6 - 219 51 925

T +31 (0)20 - 261 31 80

Zijn familie en vrienden bleven al die tijd achter hem staan

Zonde om tijd te verspillen aan mensen die twijfelen aan onschuld

Feiten of fabels?

In een minibiebje ruilde ik een van mijn boeken voor een ander boek. Vrijspraak maar toch levenslang, heette het. Een boek met zo'n titel kon ik natuurlijk niet laten staan. Het is geschreven door Ilse Jansen. Ze vertelt het verhaal van Jorit Truerlings, die op 1 april 2004 thuis zijn vrouw op de grond ziet liggen. Hij denkt dat ze is flauwgevallen, maar er is veel meer aan de hand. Ze wordt naar het ziekenhuis gebracht, waar ze overlijdt. En tot Jorits ontzetting wordt hij verdacht van moord op haar. De politie arresteert hem en er volgt een tijd van rouw en gemis, samen met een langdurig gevecht tegen onrecht. De tijd in beperking, het voorarrest, de ondervragingen. Het niet kunnen zien van zijn zoontje, een baby nog. Die vele maanden moeten voor Jorit een hel zijn geweest. Zijn familie en vrienden bleven al die tijd achter hem staan en steunden hem waar ze konden. En uiteindelijk kon men niets anders doen dan hem vrijspreken. Hij was onschuldig.

Veelpleger

Verdacht maar onschuldig. Het zal je gebeuren. Als vrijwillig bezoeker in een PI hoorde ik wel eens gedetineerden zeggen dat ze onterecht vastzaten. Een van hen wilde zijn verhaal op schrift aan mij kwijt. "Want ik vecht voor mijn recht", zei hij. En dat moest de samenleving weten, want hij zat 100 procent zeker onschuldig vast. Dat dacht hij ook echt. Maar de bewaarders

kenden hem als een veelpleger. Het verhaal dat hij kwijt wilde zou vast boeiend zijn, maar wat had het opschrijven voor zin als de waarheid ervan ver te zoeken was? Het was ook moeilijk hem te volgen, hij bleef er maar op hameren dat hij onschuldig was en voor zijn recht vocht, maar wat er precies was gebeurd vertelde hij niet. Op een dag werd hij overgeplaatst naar een andere instelling. Nooit zou ik dus weten waarom hij vastzat, maar ik kon ervan overtuigd zijn, zei een medewerker van de PI, dat er een goede reden was voor de detentie. En dat hij in de andere instelling meer passende hulp en aandacht kon krijgen.

MeToo

Maar onterecht ergens van beschuldigd worden, dat kan dus. Ik hoorde ooit iemand beschuldigd worden, toen ik in de MeToo-periode door een winkelstraat liep. De stoep was smal en een groep tienermeisjes stond in een kring naar een oudere mevrouw te luisteren. Scholieren en hun docente, zo te zien. Ik moest er langs, net als twee mannen die voor mij liepen. Een van hen liep met een grote boodschappentas in zijn hand. Druk pratend en met zijn armen zwaaiend. Zonder dat hij het merkte raakte de tas heel even de billen van een van de meisjes. Maar zij merkte het wel en begon meteen te gillen dat iemand haar achterwerk had aangeraakt. Ze wees naar de mannen die, zich van geen kwaad bewust, de groep waren gepasseerd. Nog steeds druk in gesprek met elkaar, nog steeds

met een heen en weer zwaaiende tas. Even was ik bang dat de meisjes gezamenlijk die mannen achterna zouden rennen om ze te lynchen, het was in de MeToo-tijd per slot. Maar ze bleven staan, en de docente sprak het meisje zacht toe. Dit liep dus met een sisser af. De mannen liepen zonder iets van de toestand te merken door, de docente hield het hoofd erbij, de meisjes waren niet hysterisch. Geen politie, geen valse beschuldiging, geen arrestatie en ik hoefde niet te getuigen en te zweren dat een heen en weer zwaaiende tas de dader was.

Interessante uurtjes

In 2016 werd ik, naast vrijwillig bezoeker, ook taalvrijwilligster op de afdeling Onderwijs. Mijn eerste cursist was een jongeman die goed kon lezen en schrijven en ook het Nederlands perfect beheerste. Zijn ouders waren voor zijn geboorte naar ons land geëmigreerd, hij was hier geboren en getogen. Waarom hij dan toch naar Onderwijs ging, kwam door een paar bewaarders van het Huis van Bewaring. Zijn zaak moest dus nog voor de rechter komen en hij was depressief. De bewaarders dachten dat het goed voor hem zou zijn om met andere mensen in aanraking te komen en afleiding te krijgen. Daar zat hij dan, bij ons aan de taaltafel. En eigenlijk wisten we niet goed wat te doen. Hij sprak onze taal, hij was niet laaggeletterd. Hij was wel erg down en het was fijn om hem af en toe toch aan het lachen te krijgen. In

plaats van boekjes en teksten hielden wij ons bezig met de stad waarin hij woonde. Hij was verzot op zijn woonplaats. "Mijn stad", zei hij soms trots. En dan vertelde ik hem over de geschiedenis van de stad. Want daar hadden ze hem niets over geleerd op zijn school. Het waren interessante uurtjes, waarin hij even zijn problemen kon vergeten. Op een dag verscheen hij niet aan de taaltafel. Zou hij ziek zijn? De docente belde met zijn afdeling. Hij was niet ziek. Hij was naar huis. Hij was vrij. Hij bleek tóch onschuldig te zijn, zei de docente. We waren blij voor hem. En we hoopten dat hij niet al te veel schade zou overhouden aan zijn tijd achter de tralies. Onterechte gevangenschap is niet niks. Ook niet voor de familie en vrienden van iemand die onterecht heeft vastgezet. In het geval van Jorit Truerlings bleven zijn familie en vrienden achter hem staan. Hij was onschuldig. Punt uit. Maar bij valse beschuldigingen zijn er altijd mensen die sceptisch reageren. Waar rook is, is vuur, denkt men al gauw. Maar laat dat ongeloof maar bij die sceptici. Het leven gaat door. Het is zonde om tijd te verspillen aan mensen die twijfelen aan onschuld en aan wat waar is of niet. Het gaat uiteindelijk om de feiten, niet om de fabels.

Dini van het Noorden is bezoeker- en taalvrijwilligster in een Penitentiaire Inrichting. Ze schrijft over haar vrijwilligerswerk en daaraan verwante onderwerpen.

VOOR AL JE STRAFZAKEN, IN HEEL NEDERLAND!

Wij doen veel zaken op het gebied van:

Cassatie
Detentierecht
Jeugdstrafrecht
Ontneming
Overlevering - Uitlevering
TBS - PIJ - ISD

Daamen, advocaten.

CASSATIE: NAAR DE HOGE RAAD IN JE STRAFZAAK?

Ga voor ervaring en kwaliteit! Cassatiespecialist Dirk Daamen heeft sinds 2007 meer dan **250 Hoge Raadzaken** behandeld en is lid van de Vereniging van Cassatieadvocaten in Strafzaken (VCAS). Info over de cassatieprocedure en een actuele lijst met uitspraken vind je op **cassatie-in-strafzaken.nl**.

BEL VRIJBLIJVEND: 043 - 204 1003

HEEFT JE ADVOCaat GEEN TIJD VOOR BEKLAgZAKEN?

Ook in beklagzaken staat vaak veel op het spel. Of het nu gaat over detentiefasering, verlof of een disciplinaire straf: we helpen je graag! We hebben veel ervaring in procedures bij de commissies van toezicht, de selectiefunctionaris en in beroep bij de RSJ.

OOK OP TOEVOEGING (PRO DEO)

English | Français | Deutsch

Español | Italiano

Meerssenerweg 273 A | 6224 AH MAASTRICHT

www.daamen-advocaten.nl (op whitelist DJI) | info@daamen-advocaten.nl

Mr. Daamen is lid van de specialisatieverenigingen NVSA, VCAS & VNJA

De ultieme bundel met korte verhalen is voor mij De vertellingen van Duizend-en-een-nacht

Een weekend uit Duizend-en-een-nachten met Sjeherazade

Theo Knippenberg

De opzet is simpel: uit wraak voor het overspel van zijn vrouw wil de koning elke nacht een maagd in zijn bed die hij na de seks vermoordt. De mooie Sjeherazade ontkomt aan dit lot door hem een verhaal te vertellen dat hem boeit en aan het eind van de nacht nog niet af is. Dit houdt ze 1001 nachten vol en tussen de bedrijven door schenkt zij de koning ook nog enkele kinderen. “En ze leefden nog lang en gelukkig.”

De structuur van de bundel, een raamver telling, is meesterlijk. Personages in de verhalen vertellen zelf ook verhalen, waarin weer andere verhalen zijn verweven. En dat duizenden pagina's lang!

De bundel is begonnen in Bagdad, nog voor het begin van onze jaartelling, en later aangevuld in Egypte en bevat

verhalen uit de hele toenmalige beschaaftde wereld, van India tot Griekenland. Al in de negende eeuw wordt ernaar verwezen, eeuwen voordat ‘onze’ houterige ridderromans ontstonden.

Bestsellers

In de achttiende eeuw raakt de bundel bekend in Europa, maar wordt om de expliciete seks door de kerkelijke machten afgewezen. Toch is de invloed op de Europese literatuur groot, Guy de Maupassant ontleende eraan, net als de gebroeders Grimm, die hele sprookjes (ontdaan van de seks) overnamen. In Nederland werden de verhalen populair door de gekuiste versies van onder andere Rie Cramer, de tekeningen van Anton Pieck en natuurlijk door de Efteling en Walt Disney. ‘Bestsellers’ als Aladdin en de toverlamp, Ali Baba en de veertig rovers en Sindbad, zijn overigens pas veel later

toegevoegd, en komen in de oorspronkelijke bundel helemaal niet voor. Pas dertig jaar geleden kwam er eindelijk een Nederlandse vertaling die compleet gebaseerd is op de oorspronkelijke Arabische teksten. Alle eerdere Nederlandstalige versies van de verhalen waren bewerkingen van bewerkingen van vertalingen van vertalingen in het Frans of het Engels.

Vrouw aan het woord

De bundel heeft uiteraard tal van auteurs, uit de hele toenmalige beschaaftde wereld. Vooral mannen, neem ik aan. Maar het grote verhaal wordt verteld door een vrouw, die weer mannen en andere vrouwen aan het woord laat.

Het verhaal beschrijft zo de positie van de vrouw in die mannenwereld: dienstbaar en rechteloos, maar als lustobject ook met macht over mannen en,

meestal, veel intelligenter dan de meeste mannen. Die lopen letterlijk hun lul achterna, of het nou koningen, sultans, kaliefen of grootvizieren zijn, handwerklieden kooplui, vissers of slaven, waarvan er heel veel voorkomen.

Opvallend is wel hoe in deze bundel de slaven vaak intelligenter, slimmer en edeler zijn dan hun bezitters. En met de seks valt het overigens wel mee. Turks Fruit van Jan Wolkers is veel explicieter dan al het Turkse fruit en de dadels samen in deze verhalen. Uit de ruim drieduizend pagina's verhalen heb ik – volledig willekeurig – een paar kleine voorbeelden gesproken. Met mijn ogen dicht heb ik een deel uit de serie gepakt en opengeslagen. Ik kwam uit bij de 582ste nacht en deel enkele pareltjes die toen op het menu stonden in Bagdad, en nu dus in de Bajes.

Het verhaal van de gierigaard en de twee broden

Er is me verteld, koning, dat er eens een koopman was die met eten en drinken zeer zuinig was. Op een dag reisde hij naar een andere stad en toen hij door de winkelstraten wandelde, zag hij opeens een oud vrouwtje zitten met twee broden. Hij vroeg haar: “Verkoop je die twee broden?”

Ze antwoordde bevestigend en hij begon af te dingen tot een zeer lage prijs en kocht ze. Hij nam ze mee naar zijn woning en at ze die dag nog op. De volgende ochtend ging hij naar dezelfde plaats en zag het oude vrouwtje daar

opnieuw met twee broden zitten. Hij kocht ze van haar, en zo ging het twintig dagen lang. Maar de dag daarna zat ze er opeens niet meer. Hij deed navraag, maar kwam niets over haar te weten.

Toen hij op een dag door een straat van de stad wandelde, kwam hij haar tegen. Hij bleef staan, groette haar en vroeg waarom ze niet meer op haar gewone plaats zat en geen brood meer aan hem verkocht. De vrouw hoorde zijn woorden aan, maar gaf een ontwijkend antwoord. De man bezwoer haar dat ze hem moest vertellen wat haar overkomen was, waarop ze zei: “Sidi, luister naar mijn antwoord. Ik was bediende bij een man die zweren op

zijn lichaam had. Zijn arts nam steeds wat deeg, kneedde het met boterolie en legde het op de ontstoken plekken. Het bleef er de hele nacht liggen en ‘s ochtends vroeg nam ik het eraf en maakte ik er twee broden van die ik aan u of anderen verkocht. De man is doodgegaan, zodat ik nu geen broden meer heb.”

Toen de koopman dat hoorde, riep hij uit: “God sta me bij, tot Hem wenden wij, hulpelozen, ons want Hij is de Allerhoogste en de Almachtige.”

De koopman begon onophoudelijk te braken. Hij werd ziek en kreeg spijt, maar zijn spijt kon hem niet helpen.

Het verhaal van de druppel honing

Er was eens een jager die in de woestijn op wilde dieren jaagde. Op een dag ging hij een grot in een berg binnen en trof daar een kuil aan die met bijenhoning gevuld was. Hij schepte wat van de honing in zijn waterzak, legde die over zijn schouder en ging ermee naar de stad. Hij werd vergezeld door een jachthond die hem erg dierbaar was. De jager begaf zich naar

de winkel van een oliekoopman en bood hem de honing aan. De eigenaar van de winkel kocht de honing en maakte de zak open om hem leeg te gieten en de honing te bekijken. Daarbij viel er een druppel honing op de grond, waar ogenblikkelijk een vogel op afkwam. De oliekoopman had een kat, die bovenop de vogel sprong. Toen de jachthond dat zag, besprong hij de kat en beet hem dood. De oliekoopman stortte zich

op de hond en doodde hem, waarop de jager de oliekoopman doodsloeg. De oliekoopman kwam uit het ene dorp, en de jager uit een ander dorp en toen de dorpingen hoorden wat er gebeurd was, grepen ze hun wapens en uitrusting en trokken woedend tegen elkaar ten strijde. De twee partijen troffen elkaar en het zwaard rustte niet voordat er een groot aantal van hen was omgekomen, alleen God weet hoeveel.

Het verhaal van de sjouwer en de drie vrouwen

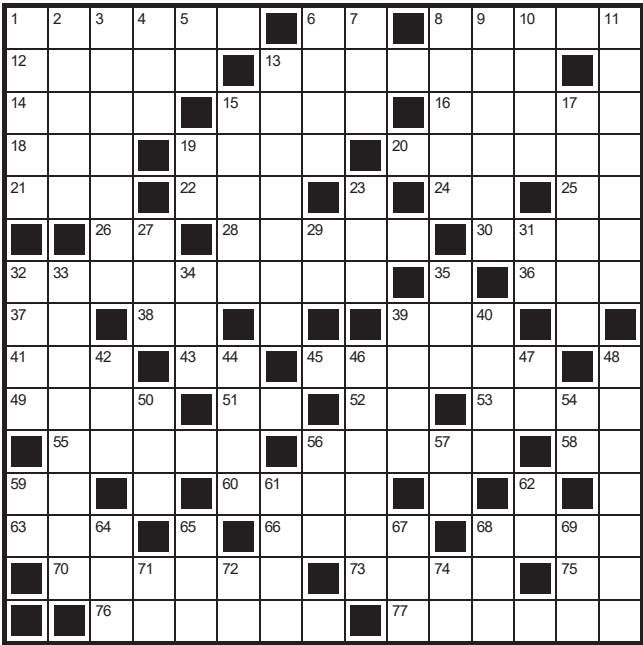
Ingekort fragment. (De drie vrouwen wonen alleen in hun prachtige, grote huis midden in de stad, waar de sjouwer wat moet afleveren).

“De deurwachtster stond op, liep naar de vijver, trok haar kleren uit, zodat ze spiernaakt was behalve op de plaatsen die door haar haar werden bedekt en zei: ‘Hop!’ Ze dook in de vijver, zwom, waste zich onder haar borsten, tussen haar dijen en in haar navel, en klom snel weer uit de vijver. Naakt ging ze bij de steensjouwer op schoot zitten en zei, terwijl ze haar hand op haar vagina legde: ‘Sidi, lieveling, wat is dit hier?’ De sjouwer zei: ‘Je baarmoeder.’ - ‘Schaam je.’ Ze sloeg hem op zijn nek.’ - ‘Je vagina.’ De andere zuster kneep hem en riep: ‘Foei, wat een lelijk woord.’ - ‘Je kut’, zei hij. De derde zuster gaf hem een stomp tegen zijn borst die hem deed omvallen en zei: ‘Schaam je je niet?’ - ‘Je doos.’ Het naakte meisje sloeg hem en zei: ‘Nee.’ Hij zei: ‘Je flamoës, je spleet, je pruim,’ maar ze zei steeds: ‘Nee, nee, nee,’ en telkens als hij iets gezegd had sloeg een van de meisjes hem en vroeg: ‘Hoe heet dit?’ De een sloeg hem, de ander stompte hem en de derde kneep hem, totdat hij uiteindelijk zei: ‘Ik geef het op. Hoe heet het dan?’ Ze zei: ‘De Basilicum bij de bruggen.’”

Vervolgens ontdeed het tweede meisje zich van al haar kleren, net als haar zus, en zei: ‘Hop!’ Ze dook in de vijver, spatte en waste zich onder haar buik, rond haar borsten en tussen haar benen. Ze kwam er snel weer uit, legde zich in de schoot van de sjouwer en zei: ‘Heertje van mijn hart, wat is dit hier?’ (De rest van de conversatie volgt hetzelfde patroon als bij de eerste zuster). De antwoorden die gegeven worden zijn: ‘Je vagina, baarmoeder, hoorn, vulva, clitoris, flamoës, basilicum bij de bruggen.’ Uiteindelijk moet het zijn ‘Gepelde sesam.’

Daarna volgt het derde meisje: “Het meisje ontkleedde zich geheel, wierp zich in de vijver en dook onder. De sjouwer keek naar het naakte meisje, dat eruitzag als een schilfer van de maan. Haar gezicht was als de volle maan, of als de ochtend wanneer de zon juist opkomt. Hij keek naar haar heupen en borsten, en naar de zware billen, die wiegden. Ze was zo naakt als God haar geschapen had.” (De rest van de conversatie volgt hetzelfde patroon als bij de eerste zuster) Het uiteindelijke antwoord is: ‘De herberg van Aboe Masroer.’ Dan volgt de sjouwer: “Hij kleeedde zich

helemaal uit, zodat te zien was wat er tussen zijn benen hing, en sprong midden in de vijver. Eenmaal in het water baadde hij zich, waste zich onder zijn baard en onder zijn oksels, en kwam er snel weer uit. Hij liet in zich in de schoot van het mooiste meisje vallen, legde zijn arm in die van de deurwachtster en wierp zijn benen in die van de vrouw die de boodschappen had gedaan. Toen zei hij, terwijl hij naar zijn geslachtsdeel wees: ‘En, meisjes, wat is dit?’ (...) De een zei: ‘Je penis.’ - ‘Schaam je,’ zei hij. ‘Wat een lelijk woord.’ De tweede zei: ‘Je pik.’ - ‘God make jullie zo lelijk. Schaam je.’ De derde zei: ‘Je lul.’ - ‘Nee.’ Ze zeiden: ‘Je piemel, je kloten, je spies, je tamp’, maar hij antwoordde steeds: ‘nee, nee, nee.’ Intussen kustte hij de een, sabbelde de ander, kneep de derde, en beet en hapte en deed wat zijn hart begeerde. De meisjes vielen om van het lachen en zeiden: ‘Broer, hoe heet het dan?’ De sjouwer zei: ‘Weten jullie dat niet? Dit is de steigerende muilezel.’ - ‘Wat betekent dat?’ vroegen ze. ‘Dat betekent,’ zei hij, ‘degene die de basilicum bij de bruggen afgraast, in de gepelde sesam hapt en rondholt in de herberg van Aboe Masroer.’ “

Horizontaal

1. Tijd voor kerstmis - 6. Vanaf - 8. Zijkant - 12. Bende - 13. Terreinrit - 14. Grootmoeder - 15. Geld - 16. Elpenbeen - 18. Mannelijk dier - 19. Eerbied bewijzen - 20. Verhinderend - 21. Windrichting - 22. Slaghout - 24. Zijne Excellentie - 25. Regiment infanterie - 26. En volgende (afk.) - 28. Maand - 30. Omroep - 32. Welke auteur schreef het boek Achter Tralies? - 36. Insect - 37. Reeds - 38. Onderofficier - 39. Zeilschip - 41. Tennisteam - 43. Noot - 45. Huishoudelijk werk - 49. Raad eens - 51. Dominee (afk.) - 52. Van onderen - 53. Verlegen - 55. Van welke Nederlandse topcrimineel zijn al drie advocaten geschorst? - 56. Geestelijke - 58. Onmeetbaar getal - 59. Bijbelse plaats - 60. Meubelstuk - 63. Vis - 66. Rustig - 68. Getal - 70. Hoeveelheid vis - 73. Gemaal - 75. Plus - 76. Soort worst - 77. Veilingsterm.

Verticaal

1. Esdoorn - 2. Een naam geven - 3. Naar de positie van welke groep keek de Universiteit van Leiden in een onderzoek naar misstanden in de gevangenis? - 4. Plaats in Gelderland - 5. Neon - 6. Grondsoort - 7. Algemene Loterij Nederland - 8. Voor welke taal was geen tolk beschikbaar in de PI Westereen? - 9. Uniform - 10. Koraaleiland - 11. Aftrek - 13. Voetgangersweg - 15. Pracht - 17. Erg oud - 19. Laagwater - 23. Verhoogde toon - 27. Soort onderwijs - 29. Rijksuniversiteit - 31. Lengtemaat - 32. Huidbedekking - 33. Wat is de beroemdste Amerikaanse gevangenis uit de geschiedenis? - 34. Centrale ondernemingsraad (afk.) - 35. Ten opzichte van - 39. Armoedige woning - 40. Gebroeders (afk.) - 42. Tijdperk - 44. Azijn - 46. Toejuiching - 47. Oude lengtemaat - 48. Hoeveel nachten telt een beroemde Arabische vertelling (minus één nacht)? - 50. Als gevolg van - 54. Europees Parlement (afk.) - 56. Lokroep - 57. Europese Commissie (afk.) - 59. Uitgesloten aansprakelijkheid - 61. Levenslucht - 62. Zuster - 64. Vrij - 65. Luxemburgse omroep - 67. Naam van Paus - 68. Deel van de week - 69. Klein - 71. Onder andere - 72. Bevestiging - 74. Gemeentepolitie (afk.).

OPLOSSING VAN DE PUZZEL STAAT OP PAGINA 2.

OPLOSSING VAN DE PUZZEL STAAT OP PAGINA 2.

AKANT	FAKIR	MIMESPEL	SATER
ALSOF	FLETS	MORTIER	SCHIER
BRAVO	GARAGE	NOEST	SECTIE
CONSOLE	GERING	NONSENS	SJEES
CORGI	HOUSE	OPAAL	TANIG
DAAROP	IJDELE	OPERA	TEMEE
ECHTVERBINTENIS	INKOMEN	PLECHTIG	TOSTI
EIBER	INTER	PRIMA	VAARS
EIGER	IJSMUTS	PROPVOL	VROME
EISER	KETJAP	RODEO	WASKOM
EIWIT	KIPPIG	ROERIG	
ERATO	KRAAM	ROTSIG	
ETTER	MALAISE	RUINE	

C	O	N	S	O	L	E	R	V	P	F	L	E	T	S
V	P	R	V	P	O	I	O	R	L	N	I	C	U	W
E	E	A	W	A	K	S	D	O	E	T	N	H	G	N
P	R	I	M	A	A	E	E	M	C	E	T	T	E	R
B	A	G	F	L	S	R	O	E	H	M	E	V	R	G
K	I	P	P	I	G	K	S	A	T	E	R	E	I	I
R	E	E	A	I	N	D	O	V	I	E	B	R	N	S
A	R	L	N	I	P	S	A	M	G	I	E	B	G	M
A	A	A	T	A	N	R	A	A	E	O	P	I	N	U
M	T	S	J	E	E	S	R	S	R	C	R	N	I	T
R	O	T	S	I	G	A	U	E	A	O	O	T	D	S
T	E	N	T	W	G	O	I	I	K	R	P	E	E	G
K	O	R	E	I	H	N	G	A	G	V	N	L	N	
N	O	E	S	T	C	I	E	E	N	I	O	I	E	S
M	I	M	E	S	P	E	L	R	T	A	L	S	O	F

Geloof in herstel

Aandacht voor jou!

Wil je bezoek van een vrijwilliger, buiten de normale bezoeken?

0800 331 05 68 (gratis)

BEREIKBAAR & GEPASSIONEERD

MR. M.J. SCHIMMEL
06 24 71 96 89

MR. T.S.H. BUSKOP
06 37 59 77 41

NIEUWE 'S-GRAVELANDSEWEG 5, 1405HJ BUSSUM

(JEUGD)STRAFRECHT • SLACHTOFFERRECHT • BESTUURSRECHT

mr. J.M.C. van Gorkum is gespecialiseerd in Jeugdrecht en heeft jarenlange ervaring met zaken betreffende:

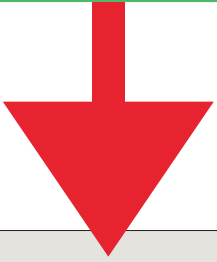
- OMGANG
- ERKENNING
- GEZAG
- ONDERTOEZICHTSTELLING
- UITHUISPLAATSING

Zij treedt op in het gehele land, ook op basis van toevoeging (pro deo).

073 8200 953
www.advocatenkantoorvangorkum.nl

advocatenkantoor VAN GORKUM

Luister naar de Bonjo Bajes Podcast!

Ga naar Spotify voor de eerste aflevering. Presentator Martijn van der Kooij en side kick Marion van der Laar nemen je mee in de wereld van strafrecht en detentie.

De Bonjo Bajes Podcast

ADVOCATENKANTOOR VAN RIJTHOVEN

- Gespecialiseerd in Strafbazen: o.a. drugs, diefstal, mishandeling, zeden- en levensdelicten.
- Lid Nederlandse Vereniging van Strafrechtsadvocaten.
- Advocaat vanaf 1992 met een ruime ervaring in kleine en grote strafzaken.
- Werkzaam tegen betaling of Pro Deo.
- Direct en laagdrempelig contact.
- Ik treed voor u op. Geen kantoorgenoot.

Nieuwsgierig? Bel 0499 577 579
Of stuur een brief naar Pallande 3,
5688 NH Oirschot

- **NANCY DEKENS**

The Rock

Donald Trump is nog geen half jaar geleden geïnstalleerd als president van de Verenigde Staten, maar weet de mondiale gemoederen sindsdien aardig bezig te houden. Ten tijde van het schrijven van dit artikel kopten de media dat hij de beruchte gevangenis Alcatraz - bijgenaamd The Rock - wil heropenen. Een legendarische bajes op een eiland in de Baai van San Francisco. Ontsnappen was onmogelijk, het regime verschrikkelijk. Deze gevangenis is ruim zestig jaar geleden gesloten. Is heropening een absurd plan?

Ons eigen land kampt al tijden met een cellentekort. Dat is u vast niet ontgaan. De regering zoekt naarstig naar oplossingen. Maar zo gemakkelijk is dat niet. Het politieke klimaat is het laatste decennium behoorlijk intolerant. Zwaarder straffen, minimumstraffen, bijna geen voorwaardelijke invrijheidsstelling meer. Vergelding boven resocialisatie is de opdracht aan de rechterlijke macht. De gevangenen zitten daarvoor vol. Tandknarsend krijgen sommigen van u een extra korting van twee weken. Maar daar houdt het zo ongeveer wel mee op. Dit lapmiddel lost het cellentekort niet op.

Gesloten

In ons land zijn oude gevangenen rigoreus gesloten. Historische gebouwen, zoals de Koepel in Haarlem, de Schutterswei in Alkmaar, het Wolvenplein in Utrecht, de Bijlmerbajes in Amsterdam, zijn allemaal dicht. Ik draai inmiddels al zo lang mee dat ik al die oude bajesen, met hun typische geur, van binnen ken. Zoals bijvoorbeeld de legendarische Kalverstraat in de Bijlmerbajes, de bijna 300 meter lange gang die de zes torens van het complex verbond. In die bajesen had je als advocaat veel gemakkelijker persoonlijk contact. Met de medische dienst, maar ook met de afdeling Bevolking. Je liep

langs die afdelingen richting de bezoekkamers en maakte even een praatje. Ik heb me altijd erover verbaasd dat deze oude complexen niet werden gerenoveerd. Ze werden veelal verkocht, waardoor renoveren – als daarvoor al de portemonnee kan worden getrokken – vaak geen mogelijkheid meer was. Men koos voor nieuwbouw.

Onpersoonlijker

De nieuwe gevangenen zijn een stuk onpersoonlijker. Ik haat het om tegen een intercom te praten, of tegen glas. Nu weet ik natuurlijk niet hoe het is om in die gevangenen te zitten, of het er beter is dan in de oude. Vast wel. In elk geval qua sfeer en faciliteiten. Ik hoop voor u als gedetineerde dat u de verschillen niet kent, want dat zou betekenen dat u een lange detentiegeschiedenis heeft. Maar ik bewaar mooie herinneringen en anekdotes aan mijn cliëntbezoeken in die oude tijd. In die, voor mij als bezoeker, mooie gebouwen.

Terwijl de pers zich wereldwijd buigt over de haalbaarheid van de heropening van The Rock, gaat het conclaaf in Vaticaanstad van start. Het Witte Huis publiceert een door AI gegenereerde foto van Trump als paus. Hoe verzinnen ze het. Maar wat schetst mijn verbazing: na slechts twee dagen conclaaf volgt witte rook uit de Sixtijnse Kapel. Het derde kortste conclaaf ooit in de geschiedenis van het Vaticaan. De in de media getipte kardinalen voor het pausdom hebben het nakijken. Voor het eerst in de geschiedenis is een Amerikaanse paus gekozen! Advocaten in de VS zullen geen herinneringen hebben aan het oude Alcatraz. Maar ik voorzie dat ze in de toekomst wél naar het legendarische, gerenoveerde Alcatraz gaan! U hopelijk niet

Nancy Dekens, strafrechtadvocaat bij Dekens Aytemur strafrechtadvocaten

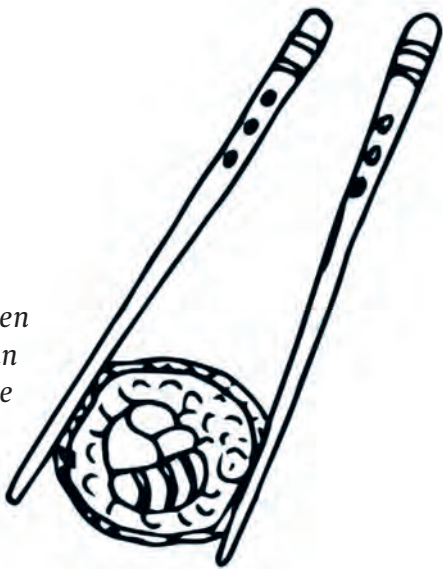

Eenvoudig te bereiden

Sushirollen met tonijn en omeletreepjes

Een Japans gerecht maken klinkt misschien ingewikkeld, maar het bereiden van sushirollen is in een oogwenk gepiept. Indien gewenst kun je ook een vegetarische variant maken door de tonijn weg te laten.

Laura Sofie van der Reijen

BENODIGDHEDEN:

- * snijplank
- * mes
- * bamboe rolmatje
- * folie

INGREDIËNTEN:

- * sushirijst
- * omeletreep
- * komkommerreep
- * tonijn blik
- * nori-vellen (zeewier)

BEREIDEN:

- * Leg het rolmatje op de werkbank en leg hier folie op.
- * Leg hierop een blad nori en verdeel de gekookte sushi rijst egaal over de gehele breedte van het vel, tot een hoogte van ongeveer 0,5 centimeter en ongeveer 7 centimeter in de diepte.
- * Leg in het midden van de sushirijst horizontaal de komkommerreep en de omelet.
- * Rol met behulp van het matje de sushi stevig op tot de beide kanten van de rijst elkaar raken en rol goed op in de folie.
- * Bewaar in de koelkast tot je trekt hebt in sushi!

W
WASSENAR
STRAFRECHTADVOCATUUR

**FIGHT
FOR
FREEDOM**

TEL: 073 - 302 00 05
WASSENARSTRAFRECHT.NL

Zit uw ISD-maatregel muurvast?

Vraag nu snel een rechtbanktoetsing aan door
mr drs F.G.J. Staals,
strafrechtadvocaat te Amsterdam

Tel. +31(0)610913855

www.advocatenkantoorstaals.nl

**Vasco Chorus
Advocatuur**

Genoeg gezeten?
Problemen met faseren?
Loop met mr. V.S.J. Chorus
uw vrijheid tegemoet!
Uw specialist in klacht-
en strafzaken.

Neem vrijblijvend contact
op:
06-19379730
www.vascochorus.com

*ik ben een
elegante, liefdevolle,
Perzische tijger van
38 jaar*

2193 Senna

Hai, mijn naam is Senna. Ik ben 27 jaar, weeg 55 kilo en ben 1,60 meter lang. Ik heb bruine ogen en blonde haren. Ik heb altijd in de zorg gewerkt en als ik straks weer buiten ben, ga ik zeker terug de zorg in. Ik ben een lieve, zorgzame, pittige vrouw en weet wat ik wil. Ik ben benieuwd of er nog een leuke man is die mijn detentie wat leuker wil maken. Ik hou van een echte man met normen en waarden. Mijn man mag zeker gespierd zijn en vol tattoos zitten! Kus, Senna

2194 R.

Hallo dames ik ben R. Ik ben 35 jaar oud en een donkere kale man met een baardje, 1,72 lang, slank, gespierd postuur, 75 kg. Ik zit momenteel in een kliniek en ben op zoek naar een leuke lieve dame die met mij zou willen schrijven en die als het klikt op bezoek zou willen komen. Ik zit 4,5 jaar vast, dus lijkt het je leuk om met mij in contact te komen, schrijf dan gerust een brief. X, R.

2195 Romeo

Hee hallo dames, ik ben Romeo, 30 jaar jong en 1,94 lang. Ik ben fors tot atletisch gebouwd en Antilliaans/Nederlands van afkomst. Ik zit momenteel al een tijdje vast in de tbs dus wanneer, waar en hoe ik vrijkom, kan ik niet direct zeggen. Ik hou van koken, sporten en muziek luisteren. Ik luister voornamelijk naar dancehall. Ik zeg altijd 'een dag zonder muziek is een dag niet geleefd'. Ik ben op zoek naar een lieve, spontane, zorgzame vrouw. Ik hou van volle ronde vrouwen, met rondingen op de juiste plek. Ik ben zelf een ambitieuze, positieve, spontane, gangmakende, goedlachse, blijde jongeman. Als je reageert op mijn advertentie, zou het leuk zijn als je een foto van jezelf meestuurt. Ik stuur sowieso ook een foto van mezelf terug naar jou. Ik ben Romeo, wil jij mijn Julia zijn?

2196 DS

Hee lady's, ik ben DS, een spontane, goed uitzierende man van begin 50. Ik ben sportief, hou van koken en lekker eten. En ik geniet van de kleine dingen die het leven te bieden heeft. Ook ben ik een grote die-renvriend. Ik ben op zoek naar een leuke, spontane, lieve vrouw die het leuk lijkt om met mij in contact te komen. Kijk je ernaar uit om van mij post te ontvangen en elkaar beter te leren kennen? Reageer dan op deze advertentie. Tot snel.

2197 J.

Hee dames, mijn naam is J. en ik ben 27 jaar oud, 1,80 lang en weeg 95 kg. Verder ben ik zeer atletisch gebouwd, heb een baardje en gemillimeterd kapsel. Ik ben afro-Amerikaans en tussen licht- en donkergetint in. Ik ben iemand die veel van reizen houdt, lekker ergens een hapje eet en zit vol gezelligheid. Ik heb een pittig karakter en ben een tikkeltje impulsief. Verder ben ik op zoek naar een gezellige dame, volslank, wat voller mag ook en verder maakt afkomst mij niet uit zolang je maar gezellig bent en we leuk kunnen schrijven. Schrijf me snel als je geïnteresseerd bent.

2198 Hennan

Hello, ik ben een elegante, liefdevolle, Perzische tijger van 38 jaar oud, atletisch gebouwd en met een hart van goud. Ik produceer mijn eigen muziek (Lo-Fi, hiphop), schrijf mijn eigen raps en ontwerp mijn eigen designs. Ook beoefen ik graag tai chi en kungfu. Ik zit al tien jaar binnen met tbs + dwang, veroordeeld voor een onnozele overval. Het is niet makkelijk om de tbs uit te komen (ik hoop nog drie jaar). Een vrouw hoeft van mij niet braaf te zijn (ik zoek eigenlijk een vrouw die intens is). Het liefst een vrouw van tussen de 25 en 35 jaar, verzorgd en brutaal. En als ik mijn verlof (terug) heb kan ik eventueel op bezoek komen. Ik heb nog veel meer interesses, maar ik weet niet hoe lang de advertentie mag zijn. Al langer dan tien jaar ben ik single, maar misschien kan ik al je dromen waarmaken. Durf je het aan? Ik heb een ruig en mannelijk uiterlijk, maar mijn zachte kant is redelijk goed ontwikkeld. Ik ben goed in geheimen bewaren, maar je mag me alles vragen. Als je al kinderen hebt, ben ik niet de man voor jou. Dikke knuffel en misschien tot gauw, Hennan.

2200 CG

Hi, ik ben CG, een halfbloedje met pit, graag iemand die daartegen kan, ik zit onder de tatoeages. Ik moet nog een aantal jaartjes en om mijn dagen door te komen dacht ik 'laat ik mezelf maar eens in de Bonjo zetten'. Ik ben op zoek naar een penvriend, dus een open relatie. Iemand die in hetzelfde schuitje zit. Het zou leuk zijn als je er een foto bij doet dan heb ik er een gezicht bij met wie ik schrijf. Er zijn namelijk genoeg neppe mensen zonder een gezicht. Graag reageren vanaf 36 jaar. Thanks, liefs CG.

2201 E.

Hallo dames, Ik ben E. Ik ben 43 jaar en een verzorgd, positief ingesteld persoon. Ik zit nu bijna twee jaar binnen en heb helaas nog even te gaan ook. Hierbinnen hou ik me bezig met trainen en ik heb een passie om te koken. Ik kwam dit tegen in de Bonjo en het lijkt me superleuk om via deze weg in contact te komen met een leuke, spontane dame. Lijkt het jou leuk om met mij in contact te komen, dan zie ik graag een reactie tegemoet. Ik schrijf altijd terug. Misschien tot snel. Groetjes E.

2202 Ed

Hoi leuke dames, mijn naam is Ed. Ik ben 35 jaar, 1,70 lang en weeg 100 kg. Ik ben een Nederlander die heel gezellig is en die wel van uitdagingen houdt. Ik zit in de PI. Zit al vijf jaar binnen. Over tien maanden kom ik vrij. Ik ben op zoek naar een leuke dame om mee te schrijven en beter te leren kennen. Mijn hobby's zijn dj'en, koken, taarten maken, op vakantie gaan naar de zon en lekker uit eten gaan en nog veel meer. Een type dame heb ik niet, ze moet lief en gezellig zijn en ook van leuke dingen houden. Ik hou ook van grapjes uithalen. Met mij kun je altijd lachen. Ben jij die leuke dame waarmee ik kan lachen? Schrijf me dan. Stuur een leuke foto van jou op en we spreken elkaar snel. Liefs, Ed.

ZO WERKT HET CONTACTBUREAU

1. Je stuurt je advertentie naar Bonjo contactbureau, Nieuwe Herengracht 18 1018 DP Amsterdam. **2.** Bonjo stuurt de advertentie naar een beoordelingscommissie. Deze moet goedkeuring geven voor plaatsing. **3.** Bij goedkeuring plaatst Bonjo je advertentie in de Bonjo en/of op de website. **4.** Een reactie op een advertentie stuur je naar Bonjo contactbureau. Vermeld hierbij wel het advertentienummer anders kunnen wij je reactie niet doorsturen. Doe een postzegel op de enveloppe en stuur 'm op. **5.** Als je reageert maar niet wilt dat je adres bekend wordt, vermeld je adres dan niet in je brief maar op een bijgevoegd papiertje. Zonder je adres kunnen wij geen reacties naar je terug sturen. Een eerlijk verhaal scoort het best. Dus schrijf een brief met daarin je interesses, hoe lang je nog moet, wat je graag wilt en wat weer niet. Ieder die de site bezoekt weet dat hij/zij met een gedetineerde te maken heeft. Transparanter kan niet!

2203 Jamal

Hey ladies, my name is Jamal. I'm 33 years old. I'm from St. Maarten. I'm a tall person, 1.82, brown skin, buff and have long black hair. I'm a sports guy. I like to work out a lot. I love to cook, swim, play tennis and volleyball. I'm a very relaxed person, who likes to work, chill and enjoy life. I'm sitting in jail over 12 years now, and I will be coming out soon. I'm looking for someone loyal, true and down to earth. Someone who wants to build a life and a serious relationship. She should understand and speak Dutch and English, because I'm willing to learn to speak Dutch too. I would like her to be my height, or shorter than me. Hit me up if you're interested!

2204 Y

Hee, ik ben Y, van Nederlandse afkomst, maar ik lijk volgens velen niet Nederlands. Onder de tatoeages, een echte leeuw. Dus eentje met pit, maar met een klein hartje. Ik ben 30 jaartjes jong en op zoek naar een langdurige en blijvende penvriend voor zowel binnen als buiten. Eentje die net zoals ik trouw, loyaal, beschermend, liefdevol voor zichzelf en haar/zijn geliefde/vrienden is. Als ik voor een vriendschap/relatie ga, dan voor de volle 100 procent en voor het leven. Ik ben 1,65 meter, brunette, maar verf mijn haar vaak zwart. Ik heb grijs/blauw/groene ogen en ben iemand die alles doet voor de mensen die goed voor me zijn. Ik ga voor je door het vuur. Ik moet nog een aantal jaartjes, waarvan ik al een paar jaartjes zit. Daarom heb ik besloten een advertentie te plaatsen. Hopen de mannelijke ik te vinden voor binnen en buiten; een loyale, hechte, blijvende vriendschap. En zeg nooit nooit. You never know. Ik ben gek op dieren en heb zelf drie pitbulls. Ze zijn mijn leven. Buiten dans ik hiphop en doe ik aan paardensport. Muziek is dan ook mijn leven en ik ga nooit de deur uit zonder airpods. Ik ben niet mager, ook niet dik, meer met vrouwelijke rondingen na mijn bevalling (tegenwoordig is een beetje houvast niet verkeerd, toch?). Herken jij jezelf in mij, schrijf dan zeker, liefst met een fotootje erbij dat ik weet met wie ik schrijf. Reageren vanaf 25 jaar tot maximaal 32 jaar.

2205 Dawid

Hoi lieve dames, hier Dawid, een 39-jarige liefdevolle, sterke Poolse man met lichte ogen, glad kaal koppie en een compleet gebit. Ik heb veel verloren in het leven, maar heb nog steeds heel veel te bieden, ook aan jou. Ik ben op zoek

naar een lieve actieve vrouw met de nodige levenservaring en natuurlijke pit voor gezellig contact en hopelijk meer. Momenteel verblijf ik in de PI en wacht op HvB. Wil jij meer weten? Schrijf mij dan in het Nederlands, Engels of Pools en ik antwoord je zeker en snel. Tot gauw lieverd.

2206 Mike

Hallo dames! Ik ben Mike, een Nederlandse man van 45 jaar. Ik ben sportief gebouwd, 1,93 lang, 90 kilo, heb bruin haar en blauwe ogen. Geen six-pack, bier mag niet hier... Ik zit nu 2,5 jaar in detentie en ben in hoger beroep gegaan, dus wie weet... Ik teken, kook en zing graag en ben gitaarspelen aan het leren. Ik probeer dus bezig te zijn. Ik zoek na 2,5 jaar alleen zijn contact met een spontane, leuke, lieve, speelse vrouw om mee te schrijven en misschien meer. Dus schrijf! Ik reageer altijd. Ook bellen of bezoek is mogelijk als je dat leuk vindt en wilt. Interesse? Schroom niet en waag de sprong! Groetjes en een kus, Mike

2207 Jimmy

Hee dames: man met helm zoekt vrouw met motor. Ik zal me even voorstellen. Ik ben Jimmy, 40 jaar en 1,70 lang, vol gespierd en breed. Ik ben kaal en heb een volle baard. Ik hou van trainen en lekker eten. Ik kom uit ex-Joegoslavië, Servië, en ben half zigeuner. Ik word ook wel de Pink Panther genoemd. Ik ben geboren en getogen in Nederland, maar al tien jaar is mijn woonplaats Saint-Tropez (Monaco). Ik hou van lange vrouwen die er goed uitzien en verzorgd zijn. Ik ben op zoek naar een vrouw met wie ik kan schrijven. Ik moet nog 19 maanden en dan ben ik vrij. Denk jij dat je die dame bent die achter op mijn motor durft te zitten? Dan ben ik jouw man met helm. Durf jij dit aan? Schrijf mij.

2208 Haplo

Haplo - man van 53 jaar - onderricht - bachelor filosoof - geen drugs of zedenzaak, zoekt een intelligente, onderrichtte penvriendin voor geestvoedende gesprekken, tikkeltje polemie, tikkeltje attractie en communicatie. Ik prefereer Europese vrouwen, zonder conflicterende cultuurachtergrond of polariserende geloofsovertuiging. Humanisme, spiritualiteit of atheïst, eventueel creduliteit; is allemaal prima en wenselijk. Pak de pen, sursum corda en currente calamo? Mvg, Haplo

Külcü Advocaten, verdedigers van de vrijheid en het vrije woord.

Het vaste en winnende advocatenkantoor van Ongehoord Nederland.

Külcü Advocaten B.V.

T:085-2006292 | M:06-38478849

info@kulcuadvocaten.nl

Ook op toevoeging (Pro Deo)

Resocialisatie
Re-integratie
PP & BBA
Verloven
Overplaatsing

Detentierecht

mr. M. Uslu

Fasering

dr. mr. H. Külcü
(BA, Mjur Oxford, PhD)

Klachtzaken

mr. K.A. Moors

mr. E.M.J.W. Jaspar

2209 Jess

Hallo mannen! Na een tijdje binnen dacht ik, laat ik eens gek doen en een advertentie plaatsen! Ik zal mij even voorstellen: ik ben 29 jaar, ongeveer 1,75 lang, met blauwe ogen en blond haar. Zowel van buiten als van binnen ben ik zagezegd een mooi mens. Ik ben zorgzaam, positief, sportief en ondernemend. Het leven heeft mij veel wijsheid gebracht, waardoor ik mijn kring liever klein houd, met alleen maar positiviteit om mij heen. Het lijkt me leuk om met iemand te schrijven tussen de 25 en 45 jaar die hetzelfde in het leven staat en die net als ik veel waarde hecht aan respect en loyaliteit en geniet van elke dag in het leven! Een foto zou leuk zijn, maar is geen must. Je krijgt altijd een brief terug! Veel liefs!

2210 Jay

Hallo, lieve leuke spontane dame. Ik ben Jay, 34 jaar oud, sportief slank en een gezellige man die wel van een babbel houdt. Ik moet nog een aantal jaar. Ben jij de spontane dame met ook een babbel? Schrijf me en wie weet... Groetjes en tot snel!!

2211 D.

Hallo dames! Mijn naam is D. Ik ben 20 jaar, 185 cm, heb donker haar en een licht baardje en ik heb Italiaanse roots. Ik kom uit Zutphen, maar zit momenteel in de PI en omdat ik nog een behoorlijke tijd moet zitten, zoek ik een leuke pen-vriendin. Heb jij interesse? Dan hoor ik graag van je!!

SPORTAGENDA

VOETBAL

11-28 juni	EK onder 21 met Jong Oranje (Slowakije)
15 juni-13 juli	WK voor clubs (VS)
2-27 juli	EK vrouwen (Zwitserland)

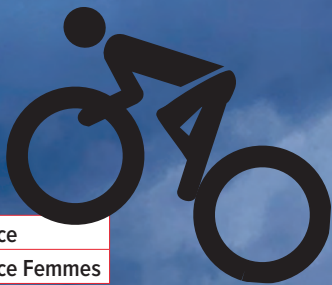

DARTS

12-15 juni	World Cup (Frankfurt)
------------	-----------------------

WIELRENNEN

5-27 juli	Tour de France
26 juli-3 aug	Tour de France Femmes

GP en TT

14-15 juni	Autosport	24 uur van Le Mans (Frankrijk)
15 juni	Formule 1	GP van Canada
29 juni	Formule 1	GP van Oostenrijk
29 juni	Motorsport	TT van Assen
6 juli	Formule 1	GP van Groot-Brittannië
27 juli	Formule 1	GP van België (Spa-Francorchamps)
3 aug	Formule 1	GP van Hongarije
17 aug	Motorsport	MotoGP van Oostenrijk

TENNIS

30 juni -13 juli	Wimbledon (Londen)
------------------	--------------------

HOCKEY

8-17 aug	EK (Duitsland)
----------	----------------

Een frisse blik op uw strafzaak?
Wat erin zit, halen wij eruit!

U kunt ons gratis bereiken op:
0800-9336464 (0800-WEENING)

Wij bezoeken u in elke PI.
Ook pro deo.

Wij hebben specialisten op het gebied van:

- Diefstal
- Drugs
- Fraude
- Geweld
- Mensenhandel
- Moord & doodslag
- Terrorisme
- Wapen & munitie
- Zeden
- Detentierecht
- Cassatie
- Jeugdstrafrecht
- Ontneming
- TBS & PIJ

WEENING
STRAFRECHTADVOCATEN

Maastricht | Utrecht | Roermond
Postbus 3084 | 6208 NB | Maastricht

strafrechtadvocaten.nl

L.M. Oldenburg
Strafrechtadvocaat

‘ik vecht voor jou’

Gespecialiseerd in

- geweldsdelicten/levensdelicten
- zedenzaken, drugs
- jeugdzaken
- TBS zaken

oldenburg
Strafrechtsspecialist

Tel: 06 247 35 843
info@oldenburgadvocaat.nl

ADVOCATENKANTOOR

SICCAMA

W advocatenkantoorsticcama.nl
T +31(0)20 237 19 30

Alle strafzaken
Door heel Nederland
Altijd bereikbaar
Ook pro deo

Mr. Fabian D.W. Siccama
Advocaat - Partner
M 06-14 37 28 97

Mw. mr. Jill Leyten
Advocaat
M 06- 19 52 96 66

Mr. Maarten Kuipers
Advocaat - Partner
M 06- 40 38 14 40